

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

III. év.

Budapest, 1899, szombat, január 14-én.

14. szám.

Évfordulón.

Jubileum-nap van ma. Még pedig kettős jubileum. Épen ma négy esztendeje, hogy ő felsége a király megíratta a levelet: „Kedves Bánffy! Kinevezem önt magyar királyi miniszterelnökkommé...” De az ellenzéknek is jubileuma van. Épen ma fordulunk be az obstrukció ötödik hónapjába.

Ez a kettős „ünnep” kétféle is gondolkodóba ejt. Négy esztendő a kormányzásban nem valami nagy idő. Még arra se elegendő, hogy egy jóra való kupolat csináljanak a bazilikára. Hát még az örökkévalóságnak szánt monumentális alkotásokon milyen keveset lehet építeni rövid négy esztendőcske alatt. A nemzetek életében, ahol egy emberöltő egy porszem, mi lehet ott négy esztendő?

Semmi is lehet, és korszakot is jelenthet. És nézzük bár haraggal, ellenséges indulattal, Polónyi szemével és az obstrukció ádáz gyűlöletével a Bánffy-kormány négyesztendős multját, akkor is látnunk kell és elismernünk, hogy az apró emberek kabinetje négy esztendő alatt beleírta magát a nemzet történetébe. Igenis beleírta, vagy jobban mondva belevészte magát a históriába, s bár ma, a gyűlölet és a késhegyig menő személyes harcok napjaiban sárral iparkodnak bemázolni ezeket a vésett bötüket, az utókor gondosan le fogja kaparni a rákent sarat, s fényesre fogja aranyozni a kitörülhetetlen írást.

Ma, az évforduló napján, amikor csudálatos véletlenből elült egy napra

az állandó vihar, nézzünk vissza a pihenő helyett az elmúlt négy esztendő történetére. Mit is csinált az apró emberkének kabinetje?

Keresztülvitte és törvénynyé tette az egyházpolitikai javaslatokat. Igaz, az utja már megvolt egyengetve. Mégis csak ő tette törvényekké. A Grachusokat is a koruk szüli és teremti meg, és az elődjek vezetik és terelik a jó utra, de azért ők mégis Grachusok a históriában. És ha nem is a keresztülvitelben magában, a keresztülvitel módjában van a nagyobbik diadal. Az egyházpolitika maga még nagyrészt az elődöké, de a megvalósítás olyatén módja, hogy az mindenkit kielégít, vagy legalább elcsöndesít, az már tisztán a mostani kormányé. Hogy ez tökéletes, ime bizonyosság mindenki előtt, hogy a revízió zászlaja alatt alakult párt se hallatta a szavát most se, amikor pedig a legkülönb alkalma volt minden sérelme elpanaszolására.

Külső ellenségek ellen is diadalmasan harczolt a kis emberek kormánya. Ott volt a király legközvetlenebb közelében a magyarellenös politika legelső képviselője: a külügyminiszter; a legsötétebb reakció legszivósabb harczosa: a nunczius, s mind a kettőt Bánffy söpörte el az utunkból. Ez nem olyan harcz volt, mint a mostaniak, a disszidensekkel, akik úgy törnek ellene, hogy hátat fordítanak neki, ez harcz volt test a testen, mint hajdan valamikor Erdély havasaiban megbirkózott a medvével. Ott valakinek el kellett esnie. Bánffy volt az erősebb.

A magyar nemzeti politika legfényesebb

sebb korszaka, száz esztendőn belül, az utolsó négy esztendő. Aki a miniszterelnöki székből ült, odaállt a nemzet elé, s verve széles mellét, talán kissé kihívóan is kiáltotta: „En chauvinista politikát csinállok.” Meg is csinálta, meg is termettek a gyümölcsei. Szászok és oláhok áskálódásai elé a maga testét vitte, s azon nem lehetett keresztültörni a királyhoz. Ha nemzetiségi békéről lehet beszélni (pedig ma már lehet) és lehet az uralkodó faj integritásának teljes érintetlensége mellett, ezt is a Bánffy mérlegén abba a rovatba kell írni, amelyért „tartozik” az ország.

A millennium világraszóló ünnepét Bánffy alatt ülte meg Magyarország. Persze ez részben a kalendárium érdeme. Hogy épen akkor lett teljes az ezer esztendő. Ha Verédy Károly tanfelügyelő ült volna a miniszterelnöki széken, akkor is millenniumot ültünk volna. De talán nem így? Hogy meghajtotta lobogóját előttünk az egész művelt világ. Hogy bámulatunkra sereglett a külföld. Megcsodáltak és megszerettek és felkaroltak. A „kanaszen und jogaszen-volk” európai nemzet lett. Talán ez is valami, amiről a história meg fog emlékezni. (Hisz a históriát mégse Polónyi csinálja.)

Az országnak adott tíz szobrot, a magyarságnak adott magyar katonai nevelést, a kibővített magyar udvartartást azért említjük föl, hogy ne hiányozzék a lajstromból. Majd a jövő Horváth Mihályok kiegészítik, szeretettel kommentálják ezt a kis jegyzéket. Arról is fognak írni, hogy egy nagybajuszu, kevészavú miniszterelnök alatt valóra vált az

Virágos télen.

Valami hat éve lehet annak, hogy ujév után hirtelen megolvadt a hó s néhány olyan nap került a tél kellő közepébe, hogy Három királyok napján egy kabáthban jártunk-keltünk a mezőn. Akkor azzal mindenki igen nagyra volt, hogy mily különös természeti csuda ez, az újságok is emlegették. Pedig a mostani télhez képest semmi sem volt az, az idő valószínűsége a feje tetejére állt. Nehanapján reggelenként néhány jégkéreg fekszik az árkok vizében, de már délelőttre megolvad. A fű zöld mindenütt, a nap fénye erős, szinte süt s a gyümölcsfákon oly vastag a rügy, az ember azt hiszi, kipattan.

A téli idők városi vendégei, a verebek, teljesen elmaradtak, mert odakint is meg lehet élni a mezőkön. Más télen ilyenkor mind a városi ablakok alatt csiripel, az udvarokban szedeget, amit talál s bemelegszik a kamrákba vagy a folyosók alá, ha ép ott nyitva felede az ocsus zsákot a gazdasszony, mikor a szárnyas jószágoknak enni adott, szintugy megrohanja a kukoriczáz-szakajtót is s ilyenkor azt mondják róla, hogy szemtelen, pedig

nem szemtelen, hanem csak éhes szegény. Az ólakba is be szokott járni, hogy a vályu oldalára ragadt derczét szedegesse; a hizó, amely ez időtájban még él, már sokkal kövőbb, semhogy elkaphassa a verebet, mint azt fiatalabb korában a betévedt csirkékkel szokta gyakorolni.

De az idén nem jött be a mezőkről a veréb, siralmas csiripolásuk nem hallatszik, jó világ van nekik odakint is nagyon. A vadlud sem költözött el, nem fél, hogy éjszaka, altában, befagy a tó vizébe, mint ez vele néha történni szokott. Itt ténsereg a környéken, éjjel lehallatszik a sötét égi mezőből kiáltásuk, amint csapatostul járnak-kelenek. Helyet kérnek ezen a szép vidéken — mondja róla a nóta. Ugy látszik, tudják, hogy mint eddig sem volt, ezentul sem lesz tél. Némely lónak szokása, hogy télire vastagabb bundája nő, hasonlóképpen a komondornak is. De most nem igen vastagodnak. A nyul pedig, amely télen sovány szokott lenni, most mind kövér. Minden érzi ezt a furcsa időt. Az ősszel, egészen a legvégén, másodszor virágzott az ákác, s nincs egy hete, hogy a tanyáról egész csomósárga muskálit hoztak be, amelyek a szabad-

ban, az asszonyok kedvtelésére épült kis virágos kertben nyitottak. Itt a szobában, meg az ablak mellett széleslevelű apró japán növények vannak. Nincs rajta semmi diszes, ilyen levele van a jó sásnak is, az utilapunak pedig még külön, de hát az ember tartja, mivelhogy ez japáni. De azonfölül abban érdekes, hogy nyáron át a föld alatt szokta virágát nyitni s csak akkor veti szét maga körül a földet, mikor a husos szirmok széjjelpattannak. Ez is most nyitja a virágát a bolondos: bizonyosan azt hiszi, hogy otthon van.

Máskor az is nagy dicsőség volt, egy két legyet vagy egy szunyogot átteleltetni a szobában. Ha volt ilyen, az nagy beczésben részesült. Mindennap lesni szokták, hogy ugyan megvan-e még a sarokban, s ha este lejött a lámpaernyőre melegedni, senki onnan el nem kergette, de még tányérba is öntöttek neki vizet, hogy hátha inni akar szegény. Nagyon csunyak pedig ilyenkor a legyek, mert megfihérednek, de azért azt az egyet csak szokás volt ajnározni. Tartogatták — magnak. Most azonban erről a divatról letelt, a jó idő, több a légy, mint kellene s lám a szobabeli virágok közül már előbujt az Isten

a mesébe való álom, hogy Bécsből valamikor Budapestre helyeződött át a monarchia sulypontja. Hogy azt hallgatták nagyhatalmu külső országok, mit szól Magyarország; hogy azt nézték, mit csinál a magyar parlament, azt várták, hogyan nyilatkozik a magyar nemzet. A délczeg német császár, a román király itt kereste fel uralkodó barátját, és minden meleg szava a magyarnak szólt. — Bizony Horánszky ur, ez fölér azzal a csunyasággal, hogy gróf Apponyi Jászberényben majdnem megbukott.

Arról is szólunk még, hogy minő hatalmas sikereket vívott ki az a nagybajszos gonoszlelkű ember a kiegyezés révén? Olyan sok előnyt, amely négy osztrák kormányt elfemetett, hogy aztán maga a magyar keze által jusson sirba? Ne szóljunk erről, hiszen még nincs meg egészen. Szóljunk inkább arról, hogy miért nincs meg.

Az obstrukciónak is jubileumi napja van ma. Talán róla se feledkeznek meg a történelem (hisz a Marat-k is rákerülnek a lapjaira), mi semmiesetre se feledkezzünk meg róla ezen a szép napon.

Mit csinált az obstrukció négy hónap alatt? Semmit, mondják ők. Hiszen azért obstrukció, hogy nem enged semmit se csinálni. Pedig nagyon sokat tett. Bécs ma már megint Bécs, Budapest csak Budapest. A sulypont visszabilent. A hitelünk, a becsületünk külső országok előtt megcsorbult. A magyar névnek és a magyar papirnak nincs kelete. Helyette van ex-lex-állapot. Hiány van az alkotmányban, törvénytelen állapot az országban, amely már szinte annyit ér, mint holmi provincia. De ha kifelé kevesebbet érünk is, ahelyett megkaptuk kárpótlásul az újabb felekezeti villongásokat, a protestantizmus harczát a katholicizmussal; a nemzetiségek láb- rakapását és a személyi harczok és ellentétek ezerféle válfaját. A parlamentárizmust szerencsésen megölte ugyan az obstrukció, de azért gondoskodott ezen

a téren is kárpótlásról. A kontinensen a mienk volt a legfejlettebb parlament, de elsők vagyunk most is — a szkuptsinák között.

Ime nagyjából ezeket termette az obstrukció terebélyes fája kurta négy hónap alatt.

Ezt a mérleget meg kellett csinálni ma, a kettős jubileum nevezetes napján. Most már gyerünk tovább, folytathatjuk a béketárgyalásokat. Mert azokat kár volna félbeszakítani. Hogyis szólnak a feltételek? Az első Bánffy bukása, a második az obstrukció diadala.

A politikai helyzet.

A kompromisszum-tárgyalások most néhány napig szünetelnek. Az ellenzéki pártok egyelőre megformulázták a maguk pontozataikat és azokra várják a kormány választát. Miután a kormány előzőleg a korona tudomására hozza az ellenzék békefeltételeit, természetesen most néhány napra szélcsend fog beállni a politikában. A miniszterelnök és két társa vasárnap fogja ő felsége elé terjeszteni az ellenzéki pontozatokat. Ha ő felsége ezekre nézve azonnal dönt, akkor a jövő héten megindulhatnak a tanácskozások a kormány és az ellenzéki pártok között. A tanácskozások simasága érdekében mindkét fél az írásbeli érintkezés formáját választotta és ezt is a disszidensek közvetítésével. Sok remény azonban a béke megkötésére nem igen van. Legalább a kormányparton nincs. Itt az ellenzék békefeltételeit, ha az eddig ismertelt feltételek csak megközelítőleg is érintik a követelések minimumát, exorbitanosoknak tartják. Ily alapon nem lehet tárgyalni. Az ellenzék csak követel, de a béke érdekében engedményeket tenni nem hajlandó. A helyzetet az ellenzék teremtette. Az orvoslásban tehát neki kellene közreműködni, hogy a baj megfékezését lehetővé tegye azzal, amivel a baj tulajdonképpen okozta: — az obstrukció megfogainak kihuzásával. Ehhez azonban kevés hajlandóság mutatkozik. És így a béketárgyalások — ha folytatódnak is, sikerrel csak a nagyon távol jövőben kecsegtetnek.

Értesüléseinket a helyzetről a következőkben ismertetjük:

(Jegyzékváltás.)

Jelentettük tegnap, hogy Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula tegnap szóbelileg ismertették a kormány képviselőivel az ellenzék békefeltételeit. Ma a pontozatokat az ellenzéki pártok delegátusai öt példányban aláírták, egy-egy példányt kicseréltek és egy példányt a disszidensek képviselői útján a kormányhoz juttattak. A miniszterelnök tudatta az ellenzéki pártok békebizottságával, hogy választát a vele közölt pontozatokra a jövő hét elején szintén írásban fogja közölni. Addig a pourparler-k szünetelnek.

A kormány tagjai közül báró Bánffy Dezső, báró Fejérváry Géza és Lukács László felutaznak Bécsbe, ahol az ellenzéki békepontozatokról referálnak ő felségének és annak döntése alapján fognak folytatni a pourparler-k.

(Informálás.)

A képviselőház mai ülésének elején a kormány tagjai értekezletet tartottak, amelyen a miniszterelnök első sorban a kormány összes tagjaival közölte az ellenzéki pártok pontozatait. A rövid tanácskozás után a miniszterelnök a szabadelvű párt több tagjának is tudomására hozta a feltételeket és pedig Tisza Kálmánnal, gróf Tisza Istvánnal, Radó Kálmánnal, Falk Miksával, Hegedüs Sándorral és Széll Kálmánnal közölte azokat első sorban. A nevezett képviselők egész behatóan mondták el véleményüket a velük közölt feltételekről. E véleményekről a miniszterelnök följegyzéseket csinált és ezek alapján fogja jelentését őfelsége elé terjeszteni.

Azokon a pourparler-kon kívül, melyeket a miniszterelnök folytatott a kimagasló politikuskokkal, a folyosón is folytak ellenzéki és kormányparti képviselők között a helyzetre vonatkozó eszmecserék.

(Magyar miniszterek Bécsben.)

Báró Bánffy Dezső holnap este felutazik Bécsbe, hol ő felsége vasárnap külön kihallgatáson fogadja.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap szintén Bécsbe utazik; a közoktatásügyi miniszter ez utazása azonban kizárólag a szokásos újévi tisztelgésekkel áll kapcsolatban.

tehénkéje is: egy Katiczabogár. Olyan apró, hogy alig látni, de azért vigan mászkál a leveleken.

Ilyen furcsaságok vannak. Az ablakfák oldalát is az idén kellett először télire körülszegni posztószéllal. Mert a viszonyokkal ismerős asztalos úgy csinálja meg az ablakfát, hogy az vigan járjon a keretben, ami nyáron kellemes. Hogy pedig télen ne fujjon át a hasadékon a szellő, arról az ősz van hivatva gondoskodni. Az ősz sok esőt ad, attól megdagad az ablakfa és olyan rendszeren szolgál bele a rámba, hogy csupa gyönyörűség. A mostani ősz azonban nem hozott esőt, csak imitt-amott mutogatott belőle keveset s így nem dagadt meg az ablakfa s im ezen módon teszi csuffá a legszebb asztalosmunkát is az időjárás. Nagy szégyen az egy ablakfára, ha posztószéllal kell körülrakni, mert ahány szeggel odaszegezik a posztószélt, annyiszor gondolják: essen le a körme annak, aki ilyen rosszul csinált meg.

Van azonban olyan ember sok, akinek az idő így, ahogy áll, nagyon alkalmas. A halásznak nem kell a jég alatt huzni a hálót, hanem csak úgy vidáman eviczkél a folyón, mint nyáron át. A kertekben is megindult a avesegetés. A hajócsok is dolgoznak, mert

nincs hideg, legföljebb egy kis tüzet raknak a parton, hogy néha a kezüket melegessék. És a fűrészelők is fűrészelnek, vágván a nehéz törzsekbe azokat a szép keményfa-deszkákat, amikből a hajók oldala készül. Nagy gerendákon áll a fatörzs és áll a tetején egy ember, meg alatta is áll egy ember. Egyik fölfelé emeli a négykezes nagy fűrészt, a másik lefelé huzza. Aki fölül van, az igen komoly ember rendszerint, mert ő vezeti a fűrészt rendes irányba, továbbá, ha leesik onnan, igen nagyot puffan; míg aki alul van, az alázatos, mert örökké telemegy a szeme fűrészporról. Egy tiszamenti városról, amelyben a lakosság egy része módfellett büszke, másrészt ellenben szerény és kedves, mondják, hogy egész népe ilyen fűrészelőktől származott. A fölül fűrészelőktől származtak az arisztokraták, a demokraták ellenben az alul fűrészelőktől.

Bár ez alighanem csak olyan évődés-féle s nem kell komolyan venni, mert sokat beszélnek az emberek és sok buzának sok alja van. Inkább arról tárgyaljunk, hogy akármilyen is ez a tél, azért csak sok rá a panasz. Több, mint amennyi a tisztességes télre lenni szokott. A nép épen nem szereti. Nem találja sehol sem a havat, sem a hideget és az

rosszul esik neki. Meg van a télnek a maga nyomorusága, de meg van a haszna is. Elsősorban a rossz ut is jó ut lesz, ha megfagy s beteríti jókorán a hó. Továbbá nem kopik a kocsi, mert szánkón lehet járni s míg a kocsinak minden darabját pénzért mérik, a szánkót maga szokta faragni az ember akác-fából. Azonfölül nagyon bajos a disznóölés (le is ment a pocza ára), mert nem áll el a hus, nem lehet kifagyasztani a szalonnát, a kolbászféle pedig penészt kap, mikor füstölődik a szelemenfán, de sőt még ketté is szakad és a tűzbe hull, annyira elernyed ebben a lágy időben. Szóval: bajos ez így nagyon.

Itt nem igen szeretnék a népek, ha valami módon az időjárásba beütne az örök tavasz. Már csak szükséges a tél s mikor, mint most is, nincsen, kiforgatja a maguk valóságából az embereket. Azt lehetne például hinni, hogy ilyen időben kisebb a nyomoruság, mint a nagy, kemény teleken, amikor csonttá fagy a föld és sir a szekérkerék a havon. Pedig nem, hanem inkább a fordítottját lehet mondani. A földben dolgozó napszámosember munkája az ősz végén megáll s tavaszig a földben nincs mit keresni. Hála Istennek, azért van a tél, hogy az adjon napszámot, napszám-családok apró liliomainak a nagy hó és

(Rendkívüli minisztertanács.)

Holnap délután négy órakor rendkívüli minisztertanács lesz, amelynek az a feladata, hogy praecize meghatározza, mily álláspontot foglaljon el a kormány a béke-javaslatokkal szemben.

Szilágyi a pontozatokat ma délelőtt írásban is átnyújtotta Bánffy-nak, aki azután közölte azokat a szabadelvűpárt kitünőségeivel: Tisza Kálmánnal, Radó Kálmánnal, Széll Kálmánnal, Tisza Istvánnal, Hegedűs Sándorral és Falk Miksával. Együttal, hír szerint, kikérte Bánffy ez urak nézetét is, hogy azt is közölhesse a koronával.

Bánffy szombaton este utazik Bécsbe, ahol a felség vasárnap délelőtt fogja fogadni. Alkalmassint kedden fog visszajönni a miniszterelnök, illetve kedden már ismét itthon lesz, mert erre a napra ígérte Szilágyinak, Csáky-nak és Andrásynak, hogy nyilatkozni fog.

(Szabadelvű pártkonferencia.)

Jövő kedden indulnak meg a tárgyalások és alkalmassint elhúzódnak legalább is az egész jövő hét folyamán. Azok befejeztével aztán — bármilyen lesz az eredmény — a szabadelvű párt értekezletet fog tartani, mert az egész párt meghallgatása nélkül a kormány nem akar dönteni.

Ami a hangulatokat illeti, általános a vélemény, hogy igaz jóakarattal mellett lehetséges lesz a megegyezés. Eliminálni kell ugyan a javaslatokból mindent, ami a mai helyzettel nincs összefüggésben és személyi kérdésnek formászerint nem szabad a javaslatokban helyet találniok, de úgy vélik sokan, hogy sikerülni fog ez is és sikerülni fog egyáltalán kiegyenlíteni a ma még kétségkívül meglevő nagy ellentéteket, mert úgy tartják, hogy az ellenzék nem tekinti ultimátumnak a javaslatait, hanem hajlandó lesz további engedelményekre is. Bizonyos, hogy a kormány és a párt is akarja a tisztességes békét.

(A bsn.)

Egyik esti lap zágrábi levelet közöl, mely szerint a bán igen kiméletlen modorban nyilatkozik majdnem minden magyar politikusról. A levél, hangjánál fogva, nagy feltűnést

keltett és a szabadelvű pártban nagy szenzációt idézett elő. Legtöbben azonban apokrifnak tartották a levelet s így tértek afőlött napirendre.

(Solree Bánffynál.)

A kabinet tagjai számára a miniszterelnök ma soiréet rendezett, ma lévén négy éve, hogy a Bánffy-kabinet kineveztetett.

(A mai ülés.)

A magyar képviselőháznak mélyen tisztelt ellenzéke ma ismét visszatért a jegyzőkönyvi hitelesítés felett való névszerinti szavazásokhoz. Azok mégis kényelmesebbnek bizonyultak, mint a napirend előtt bejelentett felszólalásokról szavazni. Ezért ma ismét módosítások kerültek elő. Kubik Béla azt indítványozta, hogy a képviselőket a jegyzőkönyvben ne nevezzék nevükön, hanem jelöljék meg azokat kerületeik szerint. Sturman György a távollevők számára kért kegyelmet, azt javasolva, hogy a jegyzőkönyv a távollevőket ne távollevőknek, hanem nem-szavazók-nak tüntesse fel. Végül Tóth János egy stilisztikai módosítványt indítványozott: „Névszerinti szavazást” kért. Az összes indítványokat a többség, a szavazások megejtése után, elejtette. Ugyanez történt Hentaller Lajos tegnapi kérelmével, mely felett a névszerinti való szavazás mára maradt. Nem engedték meg neki, hogy az országgyűlés 1848. október 6-iki naplóját felolvashassa. De a többség ezen makacskodása nem rontott a — békén. Az ellenzék még folyton békül a folyosón.

(A főrendiház ülése.)

A tegnap általunk jelzett főrendiházi ülést szerdára hívták össze. A főrendiház elnöksége a következő értesítést küldi szíjjel:

A főrendiház 1899. évi január hó 18-án, szerdán, délelőtt 11 órakor ülést tart, melynek napirendje:

1. Elnöki előterjesztés.
2. A gazdasági bizottság jelentésének tárgyalása, az 1898. évi márczius 1-től december 31-éig vezetett számadások megvizsgálásáról.
3. Az igazoló bizottság jelentésének tárgyalása a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazításáról.
4. Esetleges felszólalás.
5. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Főczéja azonban ennek az ülésnek az, hogy a főrendiház állást foglaljon az ex-lex állapottal szemben. A politikai helyzet a főrendiházban egy napirend előtti felszólalásban

fog szóba kerülni, melyben indítványozni fogják, hogy a főrendiház fejezze ki sajnálkozását a bekövetkezett állapot felett, egyszersmind azonban fejezze ki abbeli reményét, hogy a képviselőházi pártok együttműködésének sikerülni fog az állapotnak mielőbb véget vetni.

A főrendiház országos ülése előtt a főrendiház bizottságai is ülést tartanak és pedig a gazdasági bizottság kedden, délelőtt 11 órakor. Ennek napirendje: az 1898. évi márczius elsejétől ugyanev évi december hó 31-éig vezetett számadások megvizsgálása; az igazoló bizottság szerdán délelőtt fél 11 órakor ülést tart a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazítása tárgyában.

(Az ellenzék hangulata.)

Az ellenzéki pártok köreiben ma esto meglehetősen csend uralkodott; még a vezérfiúk is csak rövid ideig tartózkodtak pártfeleik közt, kikkel a békeakció mai stádiumáról beszélgettek. Daczára az ellentétes híreszteléseknek, az ellenzék bizik az akció sikeres voltában. Általában a helyzet természeténél fogva várakozó álláspontot foglal el az ellenzék, mert hiszi, hogy a nyújtott alapon a tárgyalások előreláthatólag már a jövő hét kezdetén folytatást nyernek.

(Egy röpirat.)

Ma este egy, „A helyzet és a Bánffy-kormány” című röpirat jelent meg, melynek szerzője Saturnus álnév mögé bujik. A röpirat érdekes tartalma élénk feltűnést kelt politikai körökben.

(A vasárnapi népgyűlés.)

A szociálisták és az egyesült ellenzékiek vasárnapi közös népgyűlésüket — amint említettük is — az Ujépület telkén akarták megtartani, s a polgármester át is engedte a területnek azt a részét, amely a főváros tulajdona. A közmunkák tanácsán volt a sor, hogy a tanács kezelésére bízott területet is átengedje a gyűlés céljaira, a tanács azonban ma azt válaszolta a rendezőknek, hogy a kérdéses terület a kormány tulajdona s ha mindenáron az Ujépület telkén akarják a gyűlést tartani, forduljanak a terület használati engedélyért egyenesen a kormányhoz. A rendezők erre ismét a fővároshoz fordultak, engedje meg, hogy a gyűlést az Ujvásár-térre hívják egybe és a polgármester a kérelmet el is fogadta.

A vasárnapi tiltakozó népgyűlés rendezőbizottsága egyébként a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás!

Ujesztendő óta törvényes költségvetés nélkül kormányozzák Magyarországot. Alkotmányunk szí-

a nagy fagy ad kenyeret. Minél erősebb az ősz, annál több sár van az utcákon, a gyalogjárókon, annak eltakarítására mind munkás kell. Azután mikor jön a rengeteg sok hó, annyi lapátos kéz kell hozzá, hogy megalakul a nap-szambörze tél közepén. Munkát kap a fuvaros is, azután keresik a favágókat mindenfelé. Vasuti töltésekre, közúti vasúthoz rengeteg embert fogadnak, hogy tisztán tartsák a vaskocsik utját. Egy-kétszáz pedig abban talál foglalkozást, hogy vágja a jeget a vizen és hordja a vermekbe, hogy hideg söre legyen majd az úrfélének a nyáron. Most mindebből semmi sincs. A fogadóhelyeken szomorúan ödög egy csomó ember, másrésze ki sem megy oda: minek? Bár amugy szép dolog, januárban egy kabátban sétálni zöld mezőkön, de azért Istenke, ha jó szíveddel vagy hozzánk, hagyj csak az ilyen pázsitokat a taliánoknak, ide inkább csak kemény teleket teremts, mert mi már ahhoz vagyunk szokva.

E teljes munkátlanságban a nyomorúságnak annyi híre érkezik az emberhez, hogy utóbb már azt gondolja: talán nem is érdemes meghallgatni, hisz úgy sem segíthet valamenynin. Szinte meg lehet tőlük retteni. Valamennyi közt a legerősebb az volt, amit ép most szombat este kaptam, hogy valahol arra

kifelé, a város végén van egy ember, aki az ősz óta nem kapott munkát, annak a felesége súlyos beteg és ugyancsak ragályos beteg mind a hét apró gyermeke és ennek a kilencz istenteremtésének nincsen egy betevő falatja sem. Az ember, a jóllakott ember legtöbbször el sem bírja képzelni, hogy ilyesmi történhessen. Hogy miként nem bír az az ember legalább pusztá kenyeret keresni? Pusztá kenyeret — mondják — legalább csak annyit. Hm. Még nyáron sem igen bír mást adni, mert a napzám egyre-másra nem haladja a hetven krajczárt, s napjában háromszor kilencz karéj kenyér — sok az nagyon, hé. Oh — sóhajt most föl a jóllakott humanista — minek van hát az ilyen embernek hét gyermeke? Minek, tekintetes ur? Mert önnek csak kettő van, vagy egy sincs s ha ezeknek nem volna hét meg kilencz, idő multán elfogyna a magyar nemzet egy szálig. Már az úgy van, ez ellen hiába prézsmítál akárki.

Pár forinttal, darab oldalszalonnával, félkenyérrel hát azonnal utnak is indulunk felénk. Csak úgy gyalogosan, mert azok a külső utcák épen nem arra valók, hogy éjszaka valami kocsi belemereszkedjen. Megyünk egy félórát, még mindig nincsen az utca, a helyek egyre sötétebbek, néhol egy árva petró-

leumlámpás, még nincs kilencz óra, de sehol egy ember, aki utbaigazítást adna. Végezetül jön szemközt egy ittas legénycsapat lármázva, azok elől le kell a járóról az árok sarába lépni. Más körülmények között sem társam, sem én nem nagyon lettünk volna hajlandók erre, s legalább is megpróbáltuk volna, hogy hátha mi maradunk a járón. Azonban az én kezemben az oldalszalonna, az ő kezében a félkenyér, ezeket a sárba ejteni most semmi módon sem szabad, inkább mi gyertünk bele. (Mindig a helyzettől függnek az ember nézetei.)

S lám az utolsó közülök utba is igazít s így az utcába érünk, a gyöngygyutuk-utcába. Most még a huszonhetes számot kell keresni, gyufával. Ez igen szép multság, kotorászni az ereszek körül az égő gyufával, jól járnánk, ha gyújtogatónak néznének bennünket. Szerencsére mindenki alszik már, teljes csönd van, még kutyaugatás sem hallatszik (mióta az ebadót behozták, agyonverték valamennyit.) No, itt a ház, megtaláltuk. Kivülről derékgiedves, nagyon szép szakállas falak lehetnek a szobában, mert az a szegénység csillogó gyémántja: a salétrom, mely a szobák falán terem. Zörgetek az alacsony ablakon.

— Ki az? — szól egy férfi.

— Tóth Istvánt keresünk.

goru tilalma ellenére adót szedtet a kormány és már készülődik a törvénytelen ujonczozásra. Magyar parlamenti kamarilla alakult, ezéjében méltó ahhoz az osztrákhhoz, mely 1848-ban összeesküdött ellenünk. Őző és erőszakos politikusok maguknak akarják lefogalni a hazát, a hatalmat, a boldogságot, maguknak kisajátítani a népszabadságot, az öszesség jogát. Érdekeik hálózatát, önzésük szervezetét vakmerően odaállítják alkotmányunk helyébe és azt szeretnék, hogy a polgárság alázatosan térdet hajtsa az általuk gyurt új kormány előtt. Polgárok! Vigyázzatok! Ne feledjétek, hogy alkotmány nélkül nincs polgár, csak alázatos, jogfosztott alattvaló, és az a nép, mely jogait megvédeni nem tudja, méltatlan a szabadságra. Sorakozzatok a parlamenti kamarilla ellen! Fegyverünk mint 1848-ban újra az alkotmány legyen. Az alkotmány ellen összeesküdöttek merényletét grözze le a nép nagy, szent és nyílt összeesküvése, hogy a törvényt rendületlenül tiszteli alkotmányát nem engedi.

Vasárnap, e hó 15-én nagy tiltakozó népgyűlés tartatik az Ujvásártéren. Gyülekezés délután fél kettőkor a Nemzeti Iovarda előtti téren és a Múzeum környékén. Innen megindul délután fél 3 órakor a kintető felvonulás a Múzeum-köruton és kerepesi-uton keresztül a népgyűlés színhelyére.

A tiltakozó-menet, élén az országgyűlési képviselőkkel, délután 3 órakor ér az Ujvásár-térre, hol 3 óra után kezdődik a népgyűlés.

Gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferencz és gróf Zichy Aladár az összes országgyűlési ellenzéki pártok nevében kijelentették, hogy minden párt külön szónokkal vesz részt a népgyűlésen. — Beszélni fog ezenkívül a függetlenségi- és demokrata-kör és a munkások egy-egy szónoka. — Főváros polgárai! Jelenjétek meg mindannyian és fejezzétek ki jelen léteketek, hogy nem akartok a merénylők czinkosai lenni!

Éljen a magyar alkotmány! Éljen a szabad hazá!

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. A német ellenzéki pártok körében nem igen hiszik, hogy az osztrák kormánynak szándékában volna a parlamentet hosszabb ideig együtt tartani. A kormány valószínűleg csak arra fog szorítkozni, hogy a Ház munkaképtelenségét konstatalja, azután pedig hazaküldi a képviselőket. Első sorban azonban be fogja terjeszteni a kormány az ujonczjuttalékról szóló törvényjavaslatot és ha a németiség azt is megobstruálná, akkor az osztrák parlamentárizmusnak hosszú időre vége lesz. A cseh és német képviselők közti egyezkedésről szóló hírek, úgy látszik, nem felelnek meg a valóságnak, mert a né-

Csönd van egy ideig, aztán újból mondja ugyanaz a hang:

— Nincs itthon.

— Hát a feleségének kell szólni, hogy jöjjön ki.

A hang, érezhető keserűséggel szól vissza:

— A felesége? Hogy mőnjön az ki, aki még az ágyában se tud mőgfordalni, olyan beteg?

— Hát mindegy. Jöjjön ki kend vagy akárki, mert segítséget hoztunk meg élelmet a gyerekeknek.

Erre azt mondja a hang:

— Mindjárt kimőgyök én.

Csoszogás, ajtónyitogatás hallatszik s kisvártatva a kiskapuban megjelen egy szálás ember ócska szőrben, mezitláb. Belépek.

— Hol van annak a Tóth Jánosnak a lakása?

— Én vagyok az a Tóth János — mondja az ember, amire azonnal kiugrok mellőle az utcára. Hét ragály van a ruháján, semmi kedvem sincs belőle hazavinni egy szemet is. (Mindig a helyzettől függnek a nézetek.)

— Az ördög vigye el a kend dolgát,

metek nem akarnak a csehekkel még csak tárgyalásokba sem bocsátkozni mindaddig, amíg a nyelvrendeleteket vissza nem vonta a kormány.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, január 13.

Az Elyséeben tartott mai minisztertanácsban Freycinet hadügyminiszter bejelentette, hogy vizsgálatot fog elrendelni annak a kiderítésére, hogyan került Herque jelentése a semmitőszéki bírának Piquart iránt tanusított magatartásáról a kormánytól távol álló személyek kezébe.

Páris, január 13.

A szenátus mai ülésén Laubet elfoglalván az elnöki széket, beszédében annak a reménynek adott kifejezést, hogy az egyetértés és nyugalom nem sokára helyre fog állani. Más nemzetekkel való viszonyában — mondá az elnök — Franciaország loyális, civilizatorius és önzetlen politikát követ. Ez magában Franciaországban talán muló nehézségeket okozhat, de megszerzi a világ élénk rokonszenvét Franciaországnak.

Páris, január 13.

Lebrét igazságügyi miniszter levélben felszólította Grosjean bírót, hogy a Bard-Picquart-ügyben tanusított magatartása miatt jelenjék meg a bírói kar felsőbb tanácsa előtt. Grosjean nyilatkozatot tesz közzé, amelyben csodálkozását fejezi ki, hogy még nem hallgatták ki ama levél ügyében, amelyet mult pénteken intézett az igazságügyi miniszterhez és amelyben egy oly tőnyt közölt, amely megvilágítja Picquart szerepét a Dreyfus-ügyben.

Páris, január 13.

A kamara tegnapi ülésén az igazságügyminiszter után Cassagnac szólalt föl s azt mondta, hogy még a republikánusok sem biznak a köztársaságban. Akárhonnan kerül is elő mentő, mindenki örömmel fogja üdvözölni. Thiers azt mondta volt, hogy a köztársaság vagy vérbe fog fulladni, vagy ostobaságban fog elpusztulni. Sajnálattal konstatalom, hogy ez a köztársaság nem fulladt vérbe. (Viharos helyeslés a jobboldalon.) Cassagnac azután elmondja, hogy mielőbb végezni kell a Dreyfus-ügygyel, mert másfelé kell erőnket gyűjtenünk és a határ másik oldalára kell nézünk. (Zajos helyeslés.)

Dupuy miniszterelnök: Cassagnac ur megértette, hogy nem szabad mindig a részletekkel foglalkoznunk, én tehát rajta leszek, hogy a vitát magasabb színvonalra emeljem, anélkül, hogy

miért mondta kend az előbb, hogy nincsen kend itthon?

— Hát . . . — mondta az ember a kapu tulsó oldaláról — hát . . . Többet nem mondtott, de nagyon tudnivaló, hogy mit akart mondani. Hogy mikor őt keresik, legjobb azt mondani, hogy nincs otthon, mert őt semmi jóval keresni nem szokták.

— No, itt ez a szalonna meg a kenyér. Meg ez a pénz — nyujtom át. — Hallottuk, hogy nagyon rossz sorsban van. Majd holnap kap még.

— Hát . . .

— Hallom, hogy a gyerekei is betegek. Csudálatos keserűséggel hallatszott az ember hangja a kapu tulsó oldaláról:

— Csak hét fekszik.

— No, isten áldja meg. De nehogy a korcsmába menjen a pénzzel, ember. Azt a betegeknek hoztuk.

— Tudom — mondta s alig hallatszott, mikor utána tette:

— Köszönöm is . . .

Hej, de nehéz szó ez. Talán az egész nyomorúsága nem esett olyan terhére, mint-hogy ezt az egy szót ki kellett mondania.

Tömörkény István.

ezért Franciaországot lealacsonyítanám. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Cassagnac ur mindig az államcsiny embere volt, de meg vagyok róla győződve, hogy a hadsereg, amelyet minden gondoskodásunkban akarunk részesíteni, nem fog ráhallgatni. Az egyetlen sértés, amelylyel a hadsereget illethetjük, az, hogy föltesszük róla, hogy Cavaignac urra hallgat. A hadsereg nem akarja még egyszer megérni azokat a napokat, amikor a egyes bizottságokban a katona meg a bíró nem ítéletet hoz, hanem politikai szolgálásokat tesz. (Viharos helyeslés a baloldalon.) Azt mondják, hogy ebben az országban már semmi sincsen; de igenis van törvény és van szabadság. Ezek alkotják az összes republikánusoknak erejét és leküzdhetetlen ellenállását. (Perczekig tartó helyeslés és taps közepén és a baloldalon.)

Baudry d'Asson: Ön hazudik, miniszterelnök ur! (Nagy zaj.)

Dupuy miniszterelnök: Baudry d'Asson urért mindössze azt tehetem, hogy poharamat az ő egészségére ürítem. (Nagy derűtség az egész házban.)

Baudry d'Asson: Szót kérek személyes ügyben.

Dupuy miniszterelnök: A kormánynak csak egy utmutatója van és ez a törvény. Quesnay de Beaurepaire-nek el kell majd ismernie, hogy a mai ülésen egészen helyesen ítélték meg őt. Ha azt hiszi, hogy jó dolgot művelt, akkor majd elmondhat a második vizsgálóbizottságnak mindent, amit tud. A kormánynak egészen más gondjai vannak s az ország is azt akarja, hogy az igazságszolgáltatás nyugodtan végezze a dolgát. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Végezzünk mielőbb a Dreyfus-ügygyel adjuk vissza az országnak nyugalmát s ne feledkezzünk meg azokról a fontos kérdésekről, amelyekkel legelső sorban kell foglalkoznunk. (Perczekig tartó taps és helyeslés a baloldalon.)

Cavaignac azt bizonyítgatja, hogy a semmitőszéki bírák tulságos előzékenységet tanusítottak Picquart-ral szemben. (Félbeszakítások a szélső baloldalon.) A szónok megrója a bírák eljárását s azt kívánja, hogy a kormány intézkedjék, hogy a bírói hatalom tekintélye megővassék.

Ezután néhány képviselő Hergues csendőrkapitány jelentésének fölolvását követeli. Mint-hogy Lebrét igazságügyminiszternek nincs ez ellen kifogása, az elnök fölolvastatja a jelentést, melyben semmi új sincsen és melyben a csendőrkapitány elmondja, hogy mennyi udvariasságot gyakoroltak a semmitőszéki bírák Picquart irányában. A jelentésben a fölsholgált grog játssa a főszerepet. Picquart egy ízben így szólott hozzá:

— Bard bírót a szivemben hordozom. Én egyébiránt a főtanuk egyike vagyok.

A jelentés fölolvása nem tett hatást.

Baudry d'Asson: A miniszterelnök ur az én egészségemre akarja poharát üríteni. Nagyon hálás vagyok neki ezért. Mivel azt látom, hogy a szószekeken toasztokat mondanak, én is főlelemem poharamat (keszébe veszi az előtte álló vizes poharat) és a köztársaság bukására ürítem ki. (Óriás derűtség az egész Házban.)

A hosszú vita ezzel véget ért. Mindössze öt napirendet indítványoztak, melyek közül Dupuy miniszterelnök azt fogadja el, mely a napirendre való egyszerű áttérést indítványozza.

A kamara ezt az indítványt 421 szavazattal 124 ellen elfogadta.

TÁVIRATOK.

A német katonai tervek.

Berlin, január 13. A birodalmi gyűlés ma folytatta a katonai javaslat tárgyalását. Bebel azt hangoztatta, hogy Európa népei békéség ahhoz, hogy a békét föntartsuk. Mikor a szónok azt mondta, hogy kigunyolása a czár békemanifestumának, ha ugyan-akkor, amikor az orosz kormány iránt rokonszenvűket nyilvánítják, ezt a javaslatot benyújtják, az elnök, a jobboldal helyeslése mellett, rendretasította őt. Azután így folytatta beszédét a szónok:

Oroszországnak belső állapotai miatt kerülnie kell a háborút. Franciaország nem képes és maga sem hiszi, hogy képes volna a háborút kezdeni. A politikai helyzet tehát semmiképen sem okolja meg ezt a javaslatot. A gazdasági versenyben az a nemzet fog győzni, amelynek legértelmesebb munkásai vannak, tehát nem kellene a munkásokat többéves katonai szolgálattal elvonni a munkától. A szociáldemokrácia az ifjúság katonai nevelését óhajja, amelyet volt tisztoknak és altisztoknak kell vezetniük. Végül megjegyzi a szónok, hogy a milícia a legutóbbi spanyol-amerikai háborúban teljesen bevált.

Gossler hadügyminiszter: A kormány úgy véli, hogy a czár manifesztuma alapja lehet a békés továbblépjésnek. A szociáldemokrácia legutóbbi pártgyűlésén komédiának nevezte a czár manifesztumát. Szemünkre vehető-e tehát, hogy mi a háborúnak csak a valószínűségére is gondolunk? Bebel egy röpiratban sokkal nagyobb haderőt követel a miénkénél, sőt még a leányokat is bele akarja venni. (Derültség.) Ezzel szemben a mi követeléseink nagyon szerények. Amit a nemességnek adott kedvezményeikről beszélnek, alaptalan; ép oly alaptalan az az állítás is, hogy a falusi lakosság kevésbé értelmes ujouczanyagot szolgáltat. A svájci milícia rendszerét maguk a svájciak is fogadják, mert tartják. A szociáldemokrácia pártgyűlésén azt hangoztatták, hogy a hadsereget demokratizálni kell, még pedig elsősorban a szolgálati idő megrovidítésével. A hadügyi kormányzat azon lesz, hogy ezt megakadályozza. (Bravo!-kiáltások.)

Hertling (centrumparti) azt mondja, hogy a centrum tárgyilagosan megvizsgálja a javaslatokat és a nemzeti érdeket fölébe teszi a pártérdeknek. A békés politikai helyzetet tekintve, mindenesetre meglepő ez a javaslat. A hadügyi követeléseket végre-valahára le kell zárni. A centrum tagjai a két éves szolgálat törvényes megállapítását óhajtják.

Sattler (nemzeti-szabadelvű) kijelenti, hogy pártja a javaslatnak vagy legalább nagyobb részének elfogadását óhajtja.

Liebermann kijelenti, hogy a reformpárt elfogadja a javaslatot, ha a bizottságban kimutatják szükséges voltát és gondoskodnak arról, hogy a terhek ne súlyosodjanak a gyöngébb vállakra. Szóla az általános két évi szolgálatot és az egy éves szolgálati jog megszüntetését óhajtja.

Riekert (szabadelvű parti) reméli, hogy a bizottsági tárgyalás megegyezésre fog vezetni. A két éves szolgálat már nem szüntethető meg.

A javaslatot végül a költségvetési bizottsághoz utasítják.

Berlin, január 13. A birodalmi gyűlésen a politikai helyzet megbeszélésénél báró Hertling kifejezte Ausztria iránt érzett élénk rokonszenvét és ama reményét, hogy a Németországgal barátságos viszonyban levő állam mihamarabb le fogja győzni a belső nehézségeket. Olaszországot illetőleg kívánatos volna, hogy a hivatalos Olaszország emancipálja magát a Iorradalmár elemektől. Ezt természetesen a római kérdés megoldásának kellene megelőznie. (Tetszés a centrumon.)

A berlini katonai ünnep.

Berlin, január 13. Az osztrák és magyar katonatisztek a porosz tisztok kíséretében, Schwarzkoppen ezredes vezetése alatt, meglátogatták a Centralhotel télikertjét. Megérkezésükkor a zenekar az osztrák himnuszt játszotta. Az ott volt nagyszámú közönség fölkelte és lelkes ovációkban részesítette az osztrák és magyar tiszteket.

Berlin, január 13. A lapok jelentése szerint a Ferencz-gránátosok jubileumára ideérkezett osztrák-magyar tisztok ma délelőtt meglátogatták a gárda-puskások kaszárnyáját, amelynek parancsnoka, gróf Hülsen-Häseler, azelőtt katonai attaché volt Bécsben. A vendégeket a teljes számmal összegyűjt tisztikar fogadta, azután megnézték a legénység szobáit és a konyhát. A gyakorló-házban egy század hadilétszámban végzett gyakorlatokat. A gyakorlat után reggeli volt a tiszti kaszinóban.

Viharok.

Bécs, január 13. Kora reggel óta borzasztó szélvész dühöng Bécsben. Reggel a Duna-csatorna partján egy ismeretlen férfi holttestét találták, aki valószínűleg a vihar áldozata lett. A háztetőkről leeső tégladarabok sok járókelőt többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek. Bécs környékéről is jelentenek baleseteket.

Bécs, január 13. Egész napon át dühöngött a vihar, amely sok ház és templom fedelét megromlaltta. A vihar deszkákat és téglákat szakított le, minek következtében két ember megsérült, az egyik súlyosan. A Hofburgnak a József-téren levő szárnyai födeléről is lesodorta körülbelül két méter hosszúságban a téglázatot.

Bécs, január 13. A nagy szélvész délután is tartott és több újabb balesetet okozott. Egy szénszékér feldől, ugyszintén egy papirosdobozokkal megrakott kocsit, amely egy egylovas kocsinak a mellére esett. A kocsi súlyos zuzódást szenvedett a mellén. Egy műszerészinasnak egy kéményről lezuhanó téglát betörte a fejét. Egy asszonyt földhöz vágott a szél és egy kavicsos szekér alá vetette. A szerencsétlen több sérülést szenvedett, egyebek között csonttörést jobb karján. Egy asztaloslegényt a szél levelett egy emeletnyi magasságra farakásról, úgy, hogy jobb csipője kifliczomodott.

Berlin, január 13. Eyész Észak- és Nyugat-Németországban heves, orkászzerű vihar pusztított. Dél-Németországból nagy esőt és vihart jelentenek.

Páris, január 13. Fécampból és Dieppeből nagy vihart jelentenek, amely tetemes kárt okozott.

A francia-angol feszültség.

Páris, január 13. A Havas-ügynökség a következő, magánforrásból eredő értesülést közli, amelyért azonban nem vállalhatja el a felelősséget: Politikai körökből jelentik, hogy Salisbury lord és Cambon francia nagykövet szerdán tartották az első hivatalos megbeszélést a Franciaország és Anglia között fenforgó vitás kérdésekben. A megbeszélés, úgy látszik, igen udvarias jellegű volt és hozzá fog járulni a megnyugtatóshoz. Azt hiszik, hogy legközelebb újabb megbeszélés lesz, hogy a függőben levő vitás kérdéseket végleges megoldás céljából szabatosan körvonalazzák.

Kréta alkotmánya.

Kána, január 12. György herceg az alkotmány kidolgozására hivatott bizottságot maga köré gyűjtötte s beszédet intézett hozzá, amelyben azt hangoztatta, hogy amikor kinevezték a sziget főbiztosává, azt akarta Európa, hogy Kréta egész lakossága az egyenlőség és igazság egyenlő elvei szerint való bánásmódban részesüljön. A herceg utasítja tehát a bizottságot, hogy párttekinetektől ne befolyásoltassa magát.

A spanyol-amerikai béke.

Madrid, január 13. Sagasta miniszterelnök a parlamentet e hó 25-ére vagy 30-ára szándékozik összehívni. A piroskönyvet még a parlament összehívása előtt teszik közzé. A kamara első ülésén Sagasta a békeszerződés elfogadását fogja kérni. Azt hiszik, hogy a vita körülbelül nyolcz napig fog tartani.

Washington, január 13. Mint a „New-York-World”-nak jelentik Washingtonból, a Spanyolországgal kötött békeszerződés valószínűleg lényeges módosítást fog szenvedni, vagy pedig elvetik. 38 szenátor kötelezte magát, hogy megszavaz oly módosítást, amely az Egyesült-Államokat arra kötelezi, hogy vonuljanak vissza a Filippi-szigetéről, valamint kötelesek Kubáról is visszavonulni.

Forrongás a Filippi-szigeteken.

Newyork, január 13. Manilából jelentik: A fölkelők Hoilo mellett elzárták a folyó torkolatát. Egy amerikai katonacsapatnak, amely vasárnap megkísérelte a partszállást, vissza kellett vonulnia, mielőtt még az ütközet kifejlődhetett volna.

London, január 13. A Times-nak jelentik Hongkongból tegnapi kelettel: Menekülő filippinók azt a hírt hozzák, hogy Manilában fölütébb válsá-

gos a helyzet. Aguinaldo az amerikaiaknak Hoiloban tett kikötési kísérletét hadüzenetnek tekinti s azonnal előre fog nyomulni Manila felé. Aguinaldo figyelmeztette erre a külföldieket, a spanyolokat is s salvus konduktust ajánlott nekik, hogy elmehessenek.

Madrid, január 13. A lapok jelentése szerint az amerikai kormány megkérte Spanyolországot, hogy Mindanao szigetén lévő csapatait még ne vonja vissza, nehogy az amerikai katonaság megérkezése előtt lázadás törjön ki a szigeten.

Madrid, január 13. A kormány figyelmeztette az amerikai kormányt a spanyol foglyokra nézve elvállalt kötelezettségeire és gyors választ kért.

Manilából érkezett hivatalos távirat szerint az Hoiloba küldött amerikai csapatok föllázdak. Miller tábornokot utasították, hogy vonuljon ki Hoiloból és törjen vissza Manilába. Az összes amerikai csapatok parancsot kaptak, hogy Manilánál gyülekezzenek. A helyzet állandóan nagyon komoly.

Madrid, január 13. Sagasta miniszterelnök kijelentette, hogy Rios tábornoknak azt a parancsot küldték Manilába, hogy a spanyol csapatok semleges magatartást tanúsítsanak.

Miles és Eagan.

New-York, január 13. A New-York Herald-nak jelentik Washingtonból: Eagan főhadbiztost Mac Kinley elnök parancsára haditörvényszék elé állították, ama viselkedés miatt, amelyet Miles tábornokkal szemben tanúsított a vizsgálóbizottság előtt, amelyet a háboru alatt állítólag elfordult vizsgálások megvizsgálására küldtek ki. Eagan hazugnak nevezte és szidalmazta Miles tábornokot, aki azt állította, hogy a hadseregnek szállított marhaszél élvethetetlen volt. A „New-York-Herald” szerint hire jár, hogy a bizottsági jelentés ezt a vádat valótlannak fogja nyilvánítani, mert a hus jó volt. Hír szerint Mac Kinley elnök e botrány következtében el akarja mozdítani Miles tábornokot főhadparancsnoki állásából.

Eritrea.

Róma, január 13. Stefani-ügynökség jelenti Masszauból mai kelettel: Makonnen rész hadoszlopa e hónap tizenegyedikén éjjel, sűrű ködben, megtámadta Mangasa rész hadállását, de ez tetemes vereséggel visszaverte. Ugy látszik, Mangasa csapatai megerősödtek, de nem annyira, hogy hadállásukon kívül ütközetet kockáztathatnának.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Az új angol főkonzul. A király Lowther Gerardnak, a budapesti új angol főkonzulnak kinevezési okleveléhez a legfeljebb exequaturát megadta.

— Kitüntetések. A király Pfeiffer Kálmán vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi miniszteri tanácsosnak kitűnő szolgálata elismeréséül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen, Vecchio Ferencz Budapest székes fővárosi műszaki tanácsosnak a királyi tanácsosi címet díjmentesen, továbbá Eckerman Ede műszaki tanácsosnak és Babocsay Ármán budapesti vállalkozónak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Vivó képviselők. Amióta a képviselőházban olyan harezias hangulat uralkodik, az országgyűlési képviselők sűrűn keresik fel a vivótermetket és szorgalmasan forgatják a finom pengéket. Különösen a Fodor-Rákossy belvárosi vivóteremben észlelhető ez, ahol a szabadelvű párti képviselők egész serege üzi ezt a nemes sportot. Kedden, csütörtökön és szombaton esti öt és hét óra között ott találhatók a következő parlamenti férfiak: Perczel Dezső és báró Dániel Ernő miniszterek, gróf Tisza István, Rosenberg Gyula, Wolfner Tivadar, Gajári Ödön; Sámuel Lázár, Szivák Imre, Daniel Gábor, Gajári Géza, Pulszky Gusztáv, Szentiványi Árpád; Szemere Attila, Telegdy József, Holtay Ferencz, Chernel György, Domahidy Viktor, Papp Géza, Perczel Béni, Weidinger János, Zeyk Gábor és mások.

— Falkenhayn halála. Gróf Paar főhadsegéd a király nevében igen megleghangu részvétiratot intézett gróf Falkenhayn özvegyéhez. Mária Terézia főhercegnő, Ferencz Szalvator és Rainer főherceg is kifejeztek részvéteket. Részint táviratilag, részint levélben és személyesen kondoleált valamennyi osztrák miniszter, Kállay közös pénzügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter és mások.

— Kisiklott vonat. Linzből táviratozzák, hogy Trattenbach és Losenstein között hegy- és földcsuszamlás folytán egy gyors-tehervonat kisiklott. A mozdony egy burgonyaföldre zuhant és négy vagon összetört. A mozdonyvezető súlyos, a fűtő könnyebb sérüléseket szenvedett. A közlekedést átszállással tartják fenn.

— Gróf Károlyi Ferencz temetése. A Londonban tragikus módon meghalt gróf Károlyi Ferencz holttestét holnap hozza Budapestre egy különvonat. Innen szintén különvonaton Nagy-Károlyba szállítják és hétfőn délelőtt a kaplonyi családi sírboltban örök nyugalomra helyezik. Kaplonyban és Nagy-Károlyban kedden, Budapesten pedig csütörtökön tartanak gyászmisét a fiatal halott lelkiüdvéért.

— Téli zivatar. Egy stuttgarti távirat szerint az éjszaka ott nagy téli zivatar járt. A vasutestek meg vannak rongálva, a telegráfpóznákat kitépte a vihar, számos fát összetört a nagy szél. A vonatforgalom órák hosszat szünetelt. A városban egy építési állvány összedőlt és egy Zwick nevű gyógyszerészt maga alá temetett. A gyógyszerész a sebeibe belehalt. Az egész ország különben igen sokat szenvedett a kritikus nap miatt. A hohenheimi megfigyelő állomásról jelentés érkezett, hogy az éjszaka, éjfél táján, egész világosan földrengést észleltek.

— Közfogló. Páv Leontin megyei tisztviselő eljegyezte Szedlarik István püspökségi tisztviselő leányát, Annát, Nagyváradon.

— Egy csodagyermek sorsa. Berlinből írják: Az itteni Rosenthal nevű városrészben most egy csodagyermek tragikus sorsáról beszélnek. A fiút Schmidt Alariknak hívják, tizenhat esztendő és egy gazdag kereskedőnek a fia. A fiatal Schmidt megőrült és örütségének igen sajátos oka van. Ugynevezett csodagyermek volt, aki azzal a különös tehetséggel volt megáldva, hogy már korai ifjúságában irodalmi becsü költői műveket alkotott. — Tíz éves korában olyan költői leírásokat és elbeszéléseket írt, melyek különösen a forma tökéletességével árulták el nagy írói tehetségét. Tizennégy éves korában több folyóiratnak munkatársa volt, melyekbe költeményeket és prózai műveket írt, anélkül, hogy a lapoknak csak sejtelmük is lett volna a közlemények írójának fiatal koráról. De épen ezen sikerei, korai hírneve okozták a fiatal ember szerencsétlenségét. Schmidt Alariknak fejébe szállt a dicsőség és még nagyobbra vágyott. Legutóbb egy modern tárgyú drámai mesét fejezett be, melyet „Venus vazallusai” címmel több színházhoz is benyújtott. Azonban, bár hozzátartozói, mint minden művét, ezt is remeknek találták, a színházak a darabot, gyakran gúnyos megjegyzések kíséretében, visszautasították. Ebből a fiatal szerző azt gyanította, hogy fiatal korának titka kipattant és ezzel írói pályájának egyelőre vége szakadt. Ezt annyira szívére vette, hogy végül buskomorságra esett, és elméje elborult. Teljes apathiában töltötte napjait, míg a minap örütsége egész erejével kitört, úgy, hogy elmeigógyító intézetbe kellett szállítani. Az orvosok remélik, hogy kigyógyíthatják a zseniális gyereket.

— Az állam birtokvásárlása. Németh József felszentelt püspök a csanádi káptalan képviselőiben ma megállapította dr. Szomjással, a földmívelésügyi miniszterium kiküldöttével, egy szerződés pontozatait, melyek értelmében az államkincstár megvette a csanádi káptalantól a sztanácsfalvi birtokot. A birtok vételére néhány ezer forinttal meghaladja a félmilliót. Eladatásához a király beleegyezését már előre kikérte volt a káptalan. A kincstár magyar telepesek számára vásárolta meg a nevezett földterületet.

— A veszedelmes Gellérthegy. A Gellérthegynek a Duna felő néző részéről néhány évvel ezelőtt nagyobb sziklatömbök váltak le, amelyek életveszélyessé tették a hegy lábánál elhúzódó ut használatát. Akkoriban rendbehozták ezt az utat és a Duna kőpartját is kiépítették; ugyanekkor megrendszabályozták a hegyet is, amely aztán néhány esztendőig jól viselte magát. Ma délután azonban megint lezuhant egy hat-hét métermáza súlyú szikladarab. Szerencsére épen nem járt arra senki, s így baj sem történt. A mérnöki hivatal megette a szükséges intézkedéseket.

— Patti esküvője. A szép Adeline, amint azt annak idején megírtuk, negyedszer is férjhez megy. Vőlegénye a svéd Cederstroem báró, aki ezelőtt a diva massourje volt. Esküvőjüket e hónap huszonötödikén tartják meg Breconban, ahol rendkívüli fényvel készülődnek a nagy napra. Az egész várost ünnepélyesen feldisítik, fellobogózzák, a vasutnál pedig a polgármester és a különböző egyletek zászlójuk alatt várják majd a jegyespárt. Az egyházi ceremóniát Mostyn püspök fogja végezni, a menyasszony tanúja pedig Sir George Faudel Phillips, a volt londoni lordmayer lesz. Az esküvő után a boldog jegyespár Patten közelben fekvő kastélyába, a Craig y nos Castlebe utazik.

— Halálozás. Chernelházi Chernel Julia tegnap délelőtt hosszas betegség után harminchárom éves korában Kőszegen meghalt.

— Az Egyetemi kör megnyitása. Az egyetemi kör bezárását csendben vette tudomásul az ifjúság és ebből az alkalomból semmiféle tüntetést nem rendezett. A kör vezetősége pedig azon fáradozik, hogy az egyetemi tanács és az ifjúság közt felmerült ellentéteket elsimítsa. Ennek s fáradozásának már is megvan a sikere. A rektor tegnap Ludwigh Rezsőt, a kör elnökét fogadta és megelégedését fejezte ki előtte az ifjúság viselkedése felett. Egyszermind arra is hajlandónak mutatkozott a rektor, hogy a kör alapszabályait módosítsák és kilátásba helyezte, hogy az egyetemi kört legközelebb megnyitják. Az ifjúság nagy örömmel fogadta a hírt és azt hiszi, hogy a kört holnapután már meg is nyitják.

— Szociálistizmus a palócok közt. Palócország görbe hegyei közé is befészkelte már magát a szociálistizmus. Észrevétlenül terjedt, a hatóságok örökös szeméi nem tudtak róla semmit. Csak most, mikor a lappangó tűz apró lángocskái már felcsapódnak, most vették észre, hogy a Mátra környékén mennyire otthonra talált a szociálistizmus veszélyes elfajulása, mely már az anarchiához áll közel. Várkonyi hívei szórják szét a mérges magvakat a palócok közt. Titkos gyűléseken hirdették a földosztó apostol ígét. És a hatóságok csak most tudják mindezeket, mikor már felő, hogy a szabócsi jelenetek fognak megisméllődni Hevesmegyében. Különösen nagy a veszély a pétervári járásban, ahol nyíltan hangoztatták már a fanatizált emberek fölforgató elveiket. Recske községben a napokban népgyűlést tartottak már a szociálisták palócok és a népgyűlés csakhamar zendüléssé fajult, melyet a csendőröknek kellett fegyveresen eloszlatniok. A megyében levő nagy Károlyi-féle birtokot is felosztották már maguk közt, természetesen papíron, a szociálisták. És várták a napot, melyen majd tényleg birtokukba vehetik az előre felosztott területeket. Mindezeket a vármegye közigazgatási bizottságának tegnap tartott ülésén terjesztette elő az alispán. Együttal a felzigatott kedélyek megnyugtására kijelentette, hogy már eddig is gondoskodva van elegendő számú csendőrségről, az esetleges lázongások elfojtására.

— Tolvaj segédjegyző. Berettyó-Ujfaluból írja levelezőnk: A biharmegyei Nagy-Bajom községben nagy feltűnést keltett Varga István segédjegyző letartóztatása, akit a csendőrök feltűzött szuronyok között kísérték Berettyó-Ujfaluba a járásbíróshoz. Az eset előzményei a következők: A nagy-bajomi jegyzői hivatalban múlt év októbertől kezdve Varga István, egy alig huszáves fiatalember látta el a segédjegyzői teendőket.

Varga eleinte jóra való, szorgalmas hivatalnoknak mutatta magát, csakhamar azonban korbélykedni kártyázni kezdett. Főnöke ezért gyakran megfedtte, de hiába. Utóljára már azt beszélték róla, hogy hamisan kártyázik és ily módon szerzi azt a pénzt, melyet költséges passziói fölemésztettek. Néhány nap előtt N. Gál Imre rendőrbíró kasszájából 550 forint megfajthetetlen módon eltűnt. Az ügyben vizsgálatot indítottak, amelynek során a lopás gyanúja Varga István segédjegyzőre irányult. Vallatára fogták, de Varga nagybűszkén visszautasította a vádat. A csendőrök mégis letartóztatták, mert az ellene fölmerült gyanuok olyan súlyosak, hogy azok alapján Varga bűnsége csaknem kétségtelen. Varga Istvánt ugyanis tegnapelőtt Nagyváradon látták mulatni, ahol csak úgy szórta a pénzt. Még jobban megerősítette ellene a gyanut egy levele, amelyet kedveséhez írt. Ezt a levelet a kisbíróra bizta kézbesítés végett, aki azonban szintén Vargát gyanúsítván a lopással, a levelet a csendőrök kezébe juttatta.

— Pánk a kolozsvári színházban. A „Mozgó fényképek” című bohózatot adták elő tegnapelőtt este a kolozsvári Nemzeti Színházban. Az első felvonás alatt, mikor a darabban előforduló kinematograf mutatványokra került a sor és a mozgó fényképek kezdtek feltűnni a színpadon, egyszerre átható égésszag volt hirtelen a nézőtérre érezhető. Majd fojtó füst hatolt a közönség köré a színpad kulisszái közül. A nézőtérre erre a közönség izgatottan ugrált fel a helyéről és a kijárók felé sietett. Tolongva hagyták el a színházi épületet, mert hirtelen emlékeztek a Párisban történt bazaréges katasztrófára, amelyet szintén egy kinematografból kipattanó láng idézett elő. Ezuttal azonban a félelem alaptalan volt, mert az égés korántsem öltött nagyobb mérvet és már a keletkezése után néhány másodpercczel el lett fojtva, mint azt a rendező a nézőtérre maradt gyérszámú közönséggel közölte is. Az előadás aztán zavartalanul folyt tovább, bár a közönség legnagyobb része nem tért vissza a nézőtérre.

— A Herkulesfürdő Ugye. Több lap közölte, hogy a Herkulesfürdő bérlője a szerződésileg kötelezett beruházások helyett csak kisebb átalakításokat teljesített és ezzel a földmívelési magyar királyi minisztérium, mint a Herkulesfürdő tulajdonosa, mintegy 200.000 forinttal károsodott meg. Az „O. É.” illetékes helyről fel van hatalmazva a tényállást a következőkben ismertetni: A földmívelési minisztérium és a Temesvári Agrár-Takarék-pénztár, mint a fürdő bérlője között, tárgyalások folynak a szerződés megszüntetése iránt. E végből a minisztérium kebeléből bizottság küldetett ki az inventárium felvételére, mely eljárás a tárgyalások alapjául szolgálja. Bár a felvételi munkálatok a befejezéshez közel állanak, a bérlőnek a földmívelési minisztériummal szemben elvállalt kötelezettségek elhanyagolásáról vagy egyéb mulasztásairól illetékes helyen mit sem tapasztaltak és minden ezzel ellenkező híresztelés mi alappal sem bír.

— Farkas Monyhért adománya. Farkas Monyhért, amikor 480.000 forintot nyert a kislottón, az aradi kereskedelmi testületnek 250 forintot és az aradi tűzoltó-egyletnek 200 forintot adományozott. Most az osztrák kincstár a két testületet beperelte és az összes iratokat Aradra küldte. Az ügyet Babó Iván járásbíró vezeti. A két egyesület jogi képviselőket nevezett meg.

— Sok az iskola. Sehol az országban nem panaszkodnak az iskolák sokasága ellen, csak Budapesten. Néhány héttel ezelőtt ez okból a fővárosi törvényhatóság elhatározta, hogy a községi iskolák egyrészt beszünteteti. A vallás- és közoktatási miniszter nem vett erről a határozatról tudomást s felhívta a fővárost, hogy a felső kereskedelmi iskolák osztályaiba ezentúl ne vegyenek föl negyvennél több tanulót és ha többen jelentkeznenek főlvetélre, nyitasson a főváros párhuzamos osztályokat. A tanács a közzülés határozata értelmében abban állapodott meg, hogy többé párhuzamos osztályt nem nyitatt és az iskolák egy részének beszüntetése iránt sürgősen megteszi az előterjesztést.

— Prometheus a világirodalomban. A Szabad Lyceumban tegnap folytatta Hegedüs István „Prometheus a világirodalomban” című sorozatos előadását, s ez alkalommal Goethe két töredékét ismertette: a Prometheust és Pandorát. Ezután Schlegel költeményét ismertette, melyben Prometheus az emberi szabadság mellett a törekénységre ébredt, soha meg nem semmisíthető öntudatot: a Fichte Én-jét jelképezi. Byron Prometheusát jellemezte ezután a felolvasó. E költemény egynéhány versszakból áll, de mélység, erő tekintetében méltó Byronhoz. Prometheus Byrontól az akarat-erő mártírja, de egyszersmind az ember akaraterejét veszi körül a végleges diadal, a halálom vett diadal dicsőkörével. Végre a Byronhoz legközelebb álló Ackermann asszony Prometheus című költeményéről beszélt, mely Prometheus titáni daczát úgy tünteti föl, hogy Zeus a küzdelemben elveszti a csatát, mert Prometheus egy fajt teremtett és nevel, mely nem retteg Zeustól csak azért, mert nem hisz. A Vakszet és Végzet uralkodik a földön. Őt csak a kiállott szenvedés kényszeríti, hogy higgyen az ég úrannusában: az ő hóhérbán. E durva kifejezéssel végzi költeményét Ackermann. Hegedüs kiemelte, hogy mily messze áll a monda helyes felfogásától, mely a Prometheus és Zeus közt való versengést Prometheus önkéntes felszabadításával oldotta meg.

— Nagy tűz Ó-Budán. Ma este fél tíz óra tájban az ó-budai Lajos-utca 74. szám alatt levő földszintes ház padlásán tűz ütött ki, mely az óriási szilvaharban rohamosan terjedt. A nyomban kivonult III. kerületi tűzörségnek kemény munkát adott a tűz lokalizálása. Csak miután a szomszéd kerület tűzörsége is segítségére jött, sikerült fél tizenegy óra tájban a veszélyt elhárítani. A ház belső része egészen leégett s a tűz a szomszédos két házba is belekapott, de ezekben nem sok kárt tett. A tüzet valószínűleg a padlásalakok vigyázatlansága okozta.

— Reménytelen szereltem. Fischer Rezső, az üllői-úti Heinrich-féle vaskereskedő alkalmazottja, ma délután a czég házában levő lakásán agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka az volt, hogy reménytelenül szerette a czég egyik főtisztviselőjének leányát.

Napirend.

Naptár: Szombat, január 14. Római kalholikus: Eitar et. — Protestáns: Bódog. — Görög-orosz: Január 2.) Szilveszter. — Zsidó: Schebat 8. — nap kel: 7 óra 22 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 18 perczkor. — A hold kel: reggel 8 óra 42 perczkor, nyugszik délután 8 óra — perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Téli tárlat az új múcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépési díj 50 krajczár. A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferencciek tere 9.) nyitva délelőtt 9 óráig este 9 óráig. Belépési díj 20 krajczár.

Tecnológiai iparmúzeum zárva. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Kereskedelmi múzeum a városligeti iparsarnokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképtárány (II. kerület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Iparművészeti múzeum zárva. Nemzeti múzeum képtára nyitva délelőtt 9—1-ig. A múzeum többi tárai 50 krajczár belépő-díj mellett megtekinthetők.

A nepraizsi múzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.) Kórházi gyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1-ig.

Országos képtár az Akadémiában, nyitva 9 óráig délután 1 óráig.

A budapesti állatkert a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépő-díj 30 kr.

Az új országúti kápolnacsarnok megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Deák-mauzóleum a kerpesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Az egyetemi fűrészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe, Városliget, Andrássy-út végén, Mihály reggel 9-től este 12 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

A két halott.

A magyar tudományt és irodalmat mély-séges gyászba borította két kiváló munkásának, Szilágyi Sándornak és Silberstein (Ötvös) Adolfnak halála. Az egyiket, Silberstein (Ötvös) Adolfot már ma délután eltemették. Szilágyi Sándor temetése vasárnap délután lesz.

(Szilágyi Sándor halála.)

Szilágyi Sándornak, az Egyetemi Könyvtár igazgatójának halála nagy részvétet keltett a fővárosban. A gyászos hirre ma reggel az Egyetem összes épületeire, a könyvtárra, a Nemzeti Múzeumba és az Akadémiára kitértek a fekete lobogót. A gyászoló családnál ma délelőtt igen sokan tettek részvétlátogatást, többek közt Wlassics Gyula kultusz miniszter, Zsilinszky Mihály közoktatásiügyi államtitkár, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Mihákovics Géza egyetemi rektor, báró Eötvös Lóránd, az Akadémia elnöke, Szász Károly református püspök, Szilágyi Áron, Fejérpataky László, Hegedüs Sándor országgyűlési képviselő, Klinger István rektor és még sokan. A halott még abban a szobában fekszik, amelyben meghalt. Holnap állítják föl ravatalát az Egyetemi Könyvtár feketével borított oszlopcsarnokában. A temetés vasárnap délután három órakor lesz, s a gyászszertartást Szász Károly püspök végzi. A halál-estéről az Akadémia, az Egyetem, az Egyetemi Könyvtár, a Történelmi Társulat, a Heraldikai és genealogiai Társulat és a Székely Közművelődési Egyesület külön gyászjelentést adnak ki.

A Nemzeti Múzeum könyvtára nevében Fejérpataky László ma következő részvétiratot intézte az Egyetemi Könyvtárhoz:

A magyar királyi Tudomány-Egyetem Könyvtárának Budapestben.

A Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi országos könyvtára mely megilletődéssel értesült a pótolhatatlan veszteségről, mely a budapesti Tudomány Egyetem Könyvtárát és általában a hazai tudományosságot az egyetemi könyvtár nagyjérdemű igazgatójának, Szilágyi Sándornak elhunytával érte.

Azon kollegiális érdeletnél fogva, melyvel a vezetésem alatti könyvtár a testvér-intézet iránt viselték, reám bízottak a szomorú kötelesség, hogy a Széchényi országos könyvtár mély gyászának és legőszintébb részvételének adjak kifejezést azon súlyos csapás fölött, melyet a kérlelhetetlen végzet az öröklébe szenderült nagy férfiú halálával a hazai közművelődés ügyére mért.

Fejérpataky László, s. k.

egyetemi tanár, a könyvtár igazgató-öre.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter Szilágyi Sándor egyetemi könyvtári igazgató elhunytával dr. Máthé Sándorhoz, a könyvtár örökehez, az alábbi levelet intézte:

Tisztelt uram!

Mély megilletődéssel értesültem a súlyos csapásról, mely Szilágyi Sándornak, a budapesti egyetemi könyvtár igazgatójának és a magyar történetírás egyik legjelesebb művelőjének elhunytával a hazai tudományos irodalmat érte.

A boldogult páratlan lelkesedéssel és lankadást nem ismerő szorgalommal minden idejét a hazai történelmi buvárlatoknak szentelte, miről nem egy értékes munkája tesz tanúságot, melyben mindig részrehajlalanul, de emellett lángoló házaszeretettel szolgálta a hazai történetírás magasabb ügyét. De a boldogult sokat fáradozott azon is, hogy e tudományok nemcsak az irodalomban, hanem a tudományos társulatok és egyesületek körében is meleg ügyeszeretettel ápolassék.

Az elhunyt minden érdemei ismeretesekek országosra, de bizonyára legismeretesebb az egyetemi könyvtár tisztviselői előtt, kik benne azon férfit is gyászolhatják, ki nemcsak egyszerűségével és szívósságával hivatali helyiségében központi tudott teremteni a történelmi tudományokat művelő ifjabb nemzedék számára s hivatalos állásából kifolyólag tudta őket e tudományág szeretetteljes ápolására buzdítani.

A hazát és irodalmat ért eme súlyos veszesség alkalmából, kérem, fogadja mélyen érzett tiszteletemet.

Tisztelettel

Wlassics Gyula s. k.

(Silberstein Adolf temetése.)

Ma délután két órakor kísérték utolsó útjára Silberstein (Ötvös) Adolfot, tisztelői és barátai nagy részvétével. A gyászoló családnak az egész országból és külföldről is számtalan kondoleáló távirat érkezett a mai napon. A temetésre egészen megtelt a gyár-utcai gyászház tágas udvara, ahol többek közt jelen volt Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter, dr. Falk Miksa, dr. Neményi Ambrus, gróf Teleky Sándor, Légrady Károly, Hock János, Neumann Ármán, Wolfner Tivadar, Visontai Soma, gróf Eszterházy Kálmán, Heltai Ferencz, Emmer Kornél országgyűlési képviselők. Az Otthon írók- és hírlapírók körének képviselőit Rákosi Jenő elnök, Fenyő Sándor alelnök és Gelléri Mór királyi tanácsos, az újságírók egyesülete képviselőiben (Mikszáth Kálmán elnök indispozíciója miatt) Veigelsberg Leo és Vészi József alelnökök, Szathmáry Mór főtítká, Cziklay Lajos, Kálnoki Izidor, Singer Zsigmond, Papp Dániel, Keszler József, továbbá Szűry Dénes miniszteri tanácsos, dr. Mészáros Tivadar királyi ügyész, Kohner Zsigmond, az izraelita hitközség elnöke, Schweiger Márton, Náday Ferencz, Fagyvessy Emil, Ábrányi Emil, Faludy Gábor, a Vagszínház igazgatója, Kornfeld Zsigmond, a hitelbank igazgatója, esetei Herzog Péter, Bartók Lajos stb. stb. Ott volt a „Pester Lloyd” szerkesztősége testületileg Falk Miksa főszerkesztő vezetésével, a lap kiadóhivatala és nyomdája képviselői, a budapesti napilapok munkatársai közül igen sokan és a Pester Lloyd-társulat választmánya Kohner Ágoston vezetésével.

A koporsót az énekkar megható gyászdalától kísérve hozták le az udvarra, ahol dr. Kohn Sámuel megható gyászbeszédben méltatta a halott érdemeit. A gyászbeszéd után az énekkar újból gyászalt énekelt s a koporsót föltették a kocsi. Azután megindult a hosszú menet a kerpesi-úti temető felé.

A sirnál az újságírók egyesülete és az egész sajtó nevében Veigelsberg Leo, a következő beszédet tartotta:

Bucsu zni jöttünk, bajtársaid és pályatársaid, bucsuztatni téged, szeretett barátunk, aki kidőlél sorainkból, a küzdők sorából, hogy örök pihenésre hajtsad le fejedet. És midőn nyugodni szállsz, csak a től zord szele üvölti neked az altató dalt, és sírod fagyos hantjait csak a kora estalkony árnyai borítják, de nem szövi be a verőfény csak egy eltévedt sugara is. Pedig mennyire szeretted a világszűz és a melegséget! Kutató szellemed behatolt az élet és az erkölcsi világ problémáiba: ki is tártuk eléd a sok másnak hozzá nem férhető rejtelet kapui és a gomolygó sötétséget beárasztottad lángoló elméd fényével. És szeretted a meleget. Bonczoló hajlamod sem sivár, sem terméketlenné nem tette lelkületedet. Kedélyed dua virágait az élet viharai nem pusztíthaták el, mert óvta azokat a jóban, a nemesben és a szépben vetett tántoríthatatlan hited. Tehetséged nagyságát csak szived gyöngösége, szived gyöngöségét csak szerénységed multa felül. Pazarul szórtad ismeretted kincseit és boldog voltál, ha egy-egy érczartalmú gondolatod közkezen forgott. Pazarul szórtad szived gyöngyeit is és boldog voltál, ha azok csak ridegen visszautasítva nem lettek. De lényed e benső öszhangzatát nem egészítette ki a külvilág harmóniája. Idealizmussal telt hajóddal kivitorláltál az anyagi törekénység mindig háborgó tengerére, itt hajótörést szenvedtél és megtört jóságos szived is, szegény, szeretett barátunk! Az aranyfésűs, aranyhajú Loreley lett a te tragikumod is. Amde megszűnt a harc; elmúltak a rikító disszonanciák. Beköltöztél az örök béke országába. Te hittél ez országban és legyen neked a te hited szerint. Aludjál, álmódjál édesen, mind virradóig. Részemről pedig csak azt mondom neked: vizionlátásra!

A Petőfi-társaság részéről Ábrányi Emil mondott bucsuztatót. A sok koszoru közt, melyet a sirra küldöttek, a legzebb volt a Közművelődési Társulata.

Gróf Koritovszky szabadlábán.

Furcsa utas szállt meg ezelőtt körülbelül két hónappal egy budapesti harmadrangu fogadóban. Rendesen csak éjjelenként hagyta el szobáját és gyanus magaviseletével felkeltette a szálloda kapusának gyanuját. A portás, egy volt esendőaltiszt, közölte gyanuját a rendőrséggel, mely egy detektívet küldött ki a titokzatos vendég megfigyelésére.

Másnap már le is tartóztatták a gyanus embert, aki nem volt más, mint gróf Koritovszky Wladimir. Az osztrák hatóságok egy köröző-levele szolgált a letartóztatás alapjául. A gróf ugyanis rabsokevény volt. A staniszlai fogházból szökött meg, hol váltóhamisítás vádjá miatt volt vizsgálat alatt. Azzal vádolta ugyanis egy barátja, gróf Rosztborovszky Kazimir, hogy a nevére tizenkétezer forint értékű váltókat hamisított.

Gróf Koritovszky a fogházban, hol nagyon laza volt a felügyelet, ismertséget kötött a fogházfelügyelő leányával. Ez a leány tette lehetővé szökését; áruhátat szerzett számára és az őr szemlájára kikísérte a fogház kapuján. A gróf Budapestre jött. Ismerős volt itt. Ezelőtt néhány évvel nagy lábón élt a fővárosban. Ezuttal azonban került a régi ismerőseit, amire egyébiránt meg volt az oka.

A rendőrség az elfogott lengyel grófort átadta az ügyészségnek, honnan ma délután két óraker véglegesen elbocsátották.

Kiderült ugyanis időközben, hogy a gróf ellen tett főljelentés, mely váltóhamisítással vádolta, teljesen alaptalan volt. Gróf Rosztborovszky azért tette ellene a főljelentést, mert abban az időben, mikor a névaláírásával ellátott tizenkétezer forintról szóló váltókat neki bemutatatták, családja előtt tagadnia kellett ezen adósságát. Később azonban ő maga is visszavonta főljelentését gróf Koritovszkyval szemben. A váltókkal Koritovszky egy régi adósságot hajtott be Rosztborovszky Kazimir gróftól, aki Lembergben lakik. A gróf tizenkétezer forint áru váltókat adott át egy izben Koritovszky-nak, amelyek mind hosszú lejáratra száltak. Időközben Rosztborovszky Kazimir megnősült és hogy menyasszonya családja előtt vagyoni helyzetét kedvezőbben tüntesse fel, eltűkölta tizenkétezer forintos váltóadósságát. Ezt annál is inkább tette, mert Koritovszky megígérte, hogy a váltókat nem fogja leszámítolás útján értékesíteni, hanem az árukat a gróf maga fogja kifizetni.

Rosztborovszkyhoz ezután, hogy kedvező anyagi körülmények közé jutott, egymásután hozták eszkömpör-ügynökök a váltóit. Szorult helyzetéből, mely családja előtt rossz színben tüntette volna fel, szabadulni akart és hamisaknak jelentette ki a váltókat, amelyek úgy kerültek forgalomba, hogy Koritovszky velük fizetett ki egy szállítmány marhát. Erre Koritovszky ellen a váltók tulajdonosai főljelentést tettek és ennek alapján a staniszlai törvényszék vizsgálóbírája le is tartóztatta a gróft. Koritovszky-nak azonban sikerült megszöknie. Budapestén aztán újra letartóztatták a sokevényt az osztrák hatóságok körözése alapján. Az osztrák hatóság Koritovszky kiadatását kérte, noha időközben Rosztborovszky elismerte a váltók valódiságát és a magánpanaszt Koritovszky ellen visszavonták. A vizsgálatot az osztrák hatóságok azonban hivatalból folytatták és ezért kérték ismételve kiadatását.

Kiadatása körül az a kérdés merült fel, vajon valamely büncselekmény magán-indítványra vagy hivatalból üldözendő-e, a magyar törvények szerint bírálható-e. Már pedig Koritovszkyt a magyar törvények szerint csupán magán-indítványra lehet üldözni. Minthogy azonban a magán-panaszt Koritovszky ellen még a kiadás kérelmezése előtt visszavonták, kiadatását meg kellett tagadni.

A törvényszéktől döntés végett az igazságügyi minisztériumban került fel az érdekes jogi kérdés. A minisztérium pedig elfogadta a Koritovszkyra kedvező álláspontot ezen jogi kérdésben, ami azért figyelemreméltó, mivel szakítást jelent az eddigi rendszerrel szemben. Mert a legutóbbi

időig hasonló esetekben nem tagadták meg a kiadatást.

Az igazságügyi minisztérium határozata ma délnben érkezett le a budapesti ügyészséghez. Közölték az alkotmány-utcai fogházban levő Koritovszkyval, akit azonnal szabadlábára is helyeztek.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Elmaradt premióra. Rákosi Szidit, a Nemzeti Színház művésznőjét, midőn ma a próbáról kocsin hazahajtatott, baleset érte. Ki akarván szállni a kocsiból, elcsuszott és kifecszamította a lábát. Ennek következtében Somló Sándor „Királyi házasság” című új vígjátékának mára hirdetett első előadása a jövő hétre, folyó hó 20-ára marad. A műsor ez okból következőleg változott meg: Pénteken: Szikra és Huszárszerelem, szombaton: Bánk bán, vasárnap A kaméliás hölgy. (III. bérletszűnet)

* A Magyar Színház újdonságai. A Magyar Színház igazgatósága, a színház címében foglalt programhoz híven, „A bolond” sikere és a „Gyurkovics lányok” keddi bemutatója után ismét két eredeti újdonságot hoz színpadra. Február legelső napjaiban adja először Heltai Jenő operettjét, az „Egyiptom gyöngyét”, amelynek zenéjét Forrai Miklós írta, s még február folyamán színrekerül a Magyar Színházban Márkus József énekes színműve, a „Liliputi hercegnő” Hegyi Béla zenéjével.

* Várszínház. Várady Margit, kinek ma a Várszínházban a Mignon-ban kellett volna vendégszerepelnie, hirtelen beteg lett és így a vendégszereplése elmaradt. A „Mignon” helyett a „Cremonai hegedős”-t adták elő.

* Bolygó darab. Dr. Herzl Tivadar „Unser Ká'chen” című vígjátékát, mint említettük, a bécsi főudvarmesteri hivatal betiltotta és így a Burgszínházban hirdetett premióra-je elmaradt. A darab előadási jogát most a bécsi Carl-színház szerezte meg és így az inkriminált vígjáték ott fog először színpadra kerülni.

* Irving nem vonul vissza. Sir Henry Irving, a nagy angol színész, akiről a minap mi is megírtuk, hogy elhagyja a színpadot, nem vonul vissza. Irving ugyan hosszabb ideig betegeskedett, de most már egészsége ismét helyreállt és nemsokára újra megkezdni működését, mint színész és igazgató. Ezenfelül Anglia nagyobb városaiba, sőt Amerikában is körutat tervez.

* Dalestély. Landi Camilla február 27-én dalestélyt ad Budapesten.

* Ezredparancsnok mint cenzor. Thury Zoltán „Katonák” című színműve minden háborúság nélkül járta be a vidéket. A darab realiztikus hangja, komor igazságtalanságai mély hatást tettek a publikumra s némely városból az a hír érkezett, hogy a darab állandó publikuma épen a katonai körökből került ki. Annál meglepőbb tehát a „Katonák” debreczeni esete. A debreczeni színházban többé ez a darab nem kerülhet, színpadra a 34-dik gyalogezred ezredesének cenzúrája miatt. Az ezredparancsnok ugyanis átíratott intézett Komjáthy igazgatóhoz, amelyben követeli, hogy a „Katonák”-at azonnal vegye le a műsorról, mert különben egyszer s mindenkorra megtűtja az ezred zenekarának, hogy a színházban játszóék. Az ezrednek pedig napiparancsban tiltotta meg, hogy a darabot megnézze.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Nagy Ferencz váltójoga. Nagy Ferencznek, a kitűnő egyetemi professzornak műve: „A magyar váltójog kézikönyve” most megjelent második kiadásban. Az Akadémia tavaly mint „a jog- és alamtudományi szakban 1896. és 1897. évek alatt megjelent legkiválóbb munkát” a Sztrókay-díjjal jutalmazta. A könyv ára 5 forint.

* Történelmi Társulat. A Történelmi Társulat a mai választmányi ülésén a közgyűlést február 16-ára tűzte ki. Ez alkalommal Gércsy Kálmán mond emlékbeszédet Véghegyi Dezső fölött. A társulat gazdasági bizottságában megüresült helyre Fejérváry Lászlót választották meg.

Ifjabb Ábrányi Kornél reflexiói.

Nietzschéről, a filozófusról olvastuk, hogy gondolatait sétatömbben kis papírszeletekre írta s a papírszeleteket azután — szélnek szórta. Így cselekedhetik az, aki duskál a gondolatokban; aki szegényebb, az gondosan elteszi a papírszeleteket s így egy hosszú élet leforgása alatt összeszed annyit, amennyi kitölt egy vékonyka noteszt. Ifjabb Ábrányi Kornél, aki ma tizenhat ivnyi aforizmával lép elibénk,*) ifjabb Ábrányi Kornél — mint a könyv terjedelme is mutatja — csak a gyűjtési szenvedélyben egyforma a kisebbekkel; anyagból ellenben mindenünnen szikrák csillámlanak elő s az olvasó legelőbb is így gondolkodik: — Mekkora tüzeket lövelne ez a virtuóz elme, ha nem pusztán a politika nedves puska-porát robbantgatná.

De neki ez tetszett és ő ezért bűnhődik; rapszodikusnak mondják, mert nagyobbra szűletett és tehetsége nem összeillő a politikai irodalom szürke schémáival.

A könyvben összegyűjtött aforizmak, historia, jegyzetek és egyes, lapokra terjedő publicisztikai érvelések felölelik egész közéletünket, a közjogi és a dinasztikus kört, a horvát kérdést s természetesen a szerző kedves eszményét is: a demokráciát. Ebben az irányban senki sem fog vele vitatkozni, hiszen a demokráciát elfogadni igen könnyű; ez a fogalom a magyarázójához alkalmazkodik. Po-bedonoszev antik történeti alapon csak a népnél levő bírói hatalmat érti alatta, a suszterlegény ellenben, aki „citoyen Szechenyi”-nek szólítja a legnagyobb magyart: a szemtelenséget. A doktrinák e két véglet között mozognak, maga ifjabb Ábrányi Kornél inkább gyakorlati politikai alapon áll. Miért? Azért, mert ő a demokráciát pusztán eszközként tartja, amely elvezet a célhoz, az „Ideál”-hoz, a nemzeti egységhez. A lehető legártatlanabb demokrácia ez: legyünk demokraták, hogy magyarosithassunk. A „leereszkedés” theréziai politikája ez. Ki tudna ennek ellenállni és ki akar ennek ellentmondani? Hisz így a demokrácia tulajdonképen csak a második le-származóig kötelező.

Az egyes aforizmakat magukat nem helyeseljük ily föltétlenül. Az embernek nem minden gondolata való nyilvánosságra: ötleteinket meg kell rostálnunk, ha nem akarjuk, hogy kiszűjön rólunk, hogy naivak is tudunk lenni, hogy praemiszzaink önkényesek, hogy historiai körülményeink nem tökéletesek. A filiszter természetesen így cselekszik, de ifjabb Ábrányi Kornél, úgy látszik, nem akar az ő írói egyéniségén semmit sem takargatni. És ez az őszinteség sikerül is neki, az aforizmak a lehető legkisebb mesterkéeltséggel vannak összeállítva. Van köztük sokféle. Van, amelynek értéke pusztán rhetorikai:

„Ferencz József k i v é t e l e s Habsburg. Vele szemben a magyar nemzetnek k i v é t e l e s álláspontja kell helyezkedni.”

Van, amely egészen szépirodalmi:

„A szabadságot úgy kell felfogni, mint a nőt. Ha ideálnak alkotod, csalódsz; ha reálisan fogod fel, élvezed.”

Van, amely merész és igazságos:

„A magyarok haragudtak, mikor a pápa Lukáciut visszahelyezte a párókájába. De akkor nem haragudtak, mikor a pápa ugyanezt tette a rákócysta egri püspökkel, Telekes-syvel.”

Van viszont, amelyik a történeti fölfogást egyenesen megkérdésbe állítja:

„Ausztriának történeti keletkezése és léte-zése csak történelmi véletlenség; Magyarországnak ellenben már keletkezése is céltudatos a k a r a t.” (V. Ö. Pufendorfust az osztrák ház a k a r a t á r ó l és ügyességéről a hatalomszerzésben.)

Vannak azután aforizmak, amelyek való-sággal briliánsak. Például ez:

„Deák politikája Ausztria gyöngeségeire volt alapítva. (Somich Pál.) Kossuthé is; csak hogy Kossuth túlspekulációba ment belé.”

Vagy ez a hosszabbik, ez a páratlanul szellemes kis esszé:

„A liberalizmus ellen küzdeni örüllőség. Küzdeni csak liberálisok ellen lehet.”

*) Jegyzetek és reflexiók. Írta Ifjabb Ábrányi Kornél. Budapest, Légrády-tervterek kiadása, 1899.

Mert a kereszténységen kívül egy eszme sem adott az emberiségnek annyi jót, mint a liberalizmus; és ugyancsak a kereszténységen kívül egy eszmével sem éltek vissza úgy, mint a liberalizmussal. A kereszténységgel a „pápok”, a liberalizmussal az „apostolok”.

De ha a liberalizmussal vissza is lehet élni, de úgy a jogi, mint az anyagi és szellemi haladás, valamint a társadalom terén is annyi jó és annyi közszükség kielégítése jár vele, hogy a liberalizmus elbírja a visszaéléseket. (A korrupciót.)

Ellenben a konzervatív (jobbán mondva a reakcionárius eszmék) annyi lemondást és korlátozást foglalnak magukban, hogy nem bírják el a visszaéléseket. (A korrupciót.)

S ezért (mivel önmagukban nem nyújtanak rekompenciát) a konzervatív vagy reakcionárius korszakok ép oly gonoszak, mint amilyen — tisztességesek.

Még valamit akarunk följegyezni a könyvről: az író fejtegetéseinek azt a keserű mellékízét, mely az első személyből mindig kiszól. Ezt teljesen indokolatlannak találjuk. Az írónak el kell felejtenei a kellemetlen premiéreket, ha a későbbi számokról az mondhatott: „Ez nagyszerűen készült.” S a politikus ne legyen érzékenyebb, mint az író. (9.)

FŐVÁROS.

(A czitadella lebontása.) A tanács a gellért-hegyi czitadella erődjellegének megszüntetése céljából szükséges munkákra nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet. A feltételeket, költségvetést, helyszínrajzot és ajánlati mintát a mérnöki hivatalban lehet megnézni. Az ajánlatokat kétszáz forint bantpénz lefizetése mellett február hatodikáig kell beadni Vaszilievits János tanácsnoknak.

(A Margitsziget hidja.) A Margithídről a Margitszigetre tervezett szárnyhid, minden valószínűség szerint még az idén elkészül. A sziget déli sarkán, a hídfő alapjának lerakásához már hozzá is fogtak.

(Színházi dolgok.) A közoktatási bizottság ma délután ülést tartott. A tárgyalások főrészt színházi ügyek foglalták le.

A fővárosnak a városigeti nyári színház lértelére nézve Feld Zsigmonddal kötött szerződése az év végén lejár. Feld igazgató a szerződésnek további hat évre való meghosszabbításért folyamodik. A bizottság pártolja a kérelmet.

Az országos magyar színészegyesület és nyugdíjintézet még 1894-ben telket kért a fővárostól egy olosó, koronaszínház létesítésére. A közgyűlés kilatásba helyezte a kérelem teljesítését s felhívta a tanácsot, hogy kezdje meg a tárgyalásokat. Az egyesület azonban nem igen sürgette az ügy elintézését s nem is bolygatták a dolgot egész mostanáig. Most a színészegyesület, hivatkozva a közgyűlésnek annakidején hozott határozatára, kéri a fővárost, adjon neki ingyenteleket, de nem színházi célokra, hanem egy kórház építésére, amelynek jövedelméből a nyugdíjintézet alapját gyarapítsák. A telek az egyesület házában a szomszédságában van s kilencven év múltán az építményekkel együtt a főváros tulajdonába menének át. Másik kérése is van a színészegyesületnek, az, hogy a főváros segítse a nyugdíjintézetet, amely nagyon nagy nyomorúságban van.

A bizottság egyik kérelmet sem pártolja.

Kövessey Albert, a Kisfaludy-színház igazgatója, tavaly arra kérte a fővárost, hogy az ó-budai színház részére eddig rendszeresen megszavazott hatezer forint szubvencziót neki is adják meg. Az országos színészegyesület támogatta Kövesseynek kérelmét, kiemelve az 6 színészi és írói érdemeit. A kérelmet azonban akkor elutasították. Kövessey négyhónapi működésére hivatkozva, most újra folyamodik a szubvenczióért. A tanács közoktatási ügyosztálya azt javasolja, hogy az előbbi direktor szubvencziójából megmaradt ezer forintot utalványozzák ki Kövesseynek, de ez idén többet nem kaphat, mert a költségvetésbe erre a célra nincs fölvéve semmi. A bizottság hozzájárult a javaslatához.

(Szűk a sertésvághíd.) A hentesek ipartestülete folyamodott a tanácshoz, hogy bővíttesse ki a sertésvághidat. A tervezett bővítés kétszáz ezer forintba kerülne.

(Utcza-rendezés.) A középítési bizottság ma délután, a mérnöki hivatal javaslata alapján, elhatározta, hogy a Csaba-, Lánchíd-, Zárda-, Csánádi-, Visegrádi-, Nagy-korona-, Bethlen-, Wesselényi-, Peterdi-utca, Hajcsár-ut, Csobáncz-, Főherczeg Sándor-, Kápolna-, Morgó- és Kolozsvári-utczákat újból kikövezteti. Csatornát raknak a Sáncz-, Zárda-, Lelkész-, Gömb-, a Szabó József-, a Nyár-, Német-, Szigetvári és az Apaffy-utczákban. Fát ültetnek a Széchenyi-hegyi messzelátó környékén, a Margit-híd feletti rakodó-parton, a Kálvin-téren, a Juranics-utczában, a Boráros-téren, a Promontori-uton, a gázgyár mögötti uton, a Halom-utczában, a Szápáry-utczában.

(Mikor kész a házfödél?) Ez a kérdés is foglalkoztatta ma délután a középítési bizottságot. Mert újabb időben, mióta az egészségtelen lakásokra valamivel jobban ügyelnek, mint eddig, az új házaknál rendszeren kontroverzia támad a mérnöki hivatal és a házi gazda között. A beköltözés engedelmé a ház tető alá kerülésének időpontjától függ és a mérnöki hivatal azt követeli, hogy az utolsó szög se hiányozzék a tetőből. Különbönbem konstataálja, hogy az épület tető alatt van. A bizottság egyik tagja tulságos szigorúnak tartja ezt a teljesen szabályszerű eljárást, s mivel a többi is ki van annak a balesetnek téve, hogy házat épített, sőt némelyik kétszer-háromszor át is szenvedte már ezt a kellemetlenséget, ugyszólván valamennyien közreműködtek a mérnöki hivatal megrovásában. Hosszas pourparler volt, amely azzal a megállapodással végződött, hogy a vitás kérdést a közmunkák tanácsa elő terjesztik.

(Segítség a szegény iparosoknak.) Wodianer Albert végrendeletében övenezerforintos alapítványt tett, amelynek kamatából a saját hibájukon kívül elszegényedett iparosok és kereskedők 50—300 forintos segítséget kapnak. A kérelmet február tizenötödikéig kell beadni.

A pénzügyi bizottság értekezlete.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága ma délután ülést tartott. A javadalmi díjszabás, a járdafoglalási díjak és a kaszárnyák jövedelme voltak az ülés főtárgyai.

Mindenekelőtt a közgazdasági és közlelmezési ügyosztálynak a javadalmi díjgyezékről szóló javaslata került tárgyalás alá. Steiger Gyula, Heltai Ferencz, Fenyvesi Adolf és Ludvig János szó-láltak föl.

A denaturált szeszre vonatkozólag hozzájárult a bizottság Steiger Gyulának ahhoz a javaslatahoz, hogy tartsák fenn a közgazdasági és közlelmezési ügyosztály előterjesztését, tudniillik azt, hogy a denaturált szeszt ezentul is adóztassák meg, amennyiben azonban ehhez a kormány nem járul hozzá, akkor az ipari célra szolgáló szeszt — úgy amint a főszámvévo javasolta — vegyék ki az adó alól. A többi részét a javadalmi díjgyezékek elfogadták.

A gyalogutaknak a vendéglők és kávéházak előtt való járdafoglalás díjait az új szabályzat a következőképen szabná meg:

Az I. kerületben egy négy szög méter járdafoglalásának díja: a Disztér, Tárnok-utca, Krisztina-tér, Alagut utczában vendéglők előtt 1.50 forint, kávéházak előtt 1.85. — A Szentháromság-utca, Döbrentey-utczában vendéglők előtt 1.30, kávéházak előtt: 1.60. — Krisztina-körut, Egyháztér, vendéglők 1.20, kávéások 1.50. (Azelőtt 50 krajczár—1.20 krajczár volt a tarifa.)

A II. kerületben a Lánchídtéren vendéglők előtt: 2.50, kávéházak előtt: 3.25, egyebütt vendéglőkre 1.50, kávéházakra 1.85 a tarifa.

A III. kerületben az új díjszabály a vendéglőkre 50, a kávéházakra 60 krajczárt állapít meg.

A IV. kerületben; a Ferencz József rakodó-parton a vendéglőknek 4, a kávéházaknak 5 forintba; a Petőfi-téren, Muzeum-köruton vendéglőknek 3 forint 50 krajczár, kávéásoknak 4 forint 25

krajczárba; a Vámbáz-köruton, Kecskeméti-utczában a vendéglőknek 3 forint, a kávéásoknak 3 forint 75 krajczárba kerül egy négy szög méter gyalogjáró. Egyebütt 2 forint és 2 forint 50 krajczár a díj.

Az V. kerületben legdrágább az Eötvös-téren, Vigadó-téren, Ferencz József rakodó-parton, ahol a vendéglők 4 forintot, a kávéházak 5 forintot fizetnek. Legolcsóbb a Vigadó-utczában, ahol 2.50—3.25 forint a díj.

A VI. kerületben az Andrassy-uton az Oktogonig és a Teréz-köruton 4 és 5 forint, az Oktogonon tul 3—3.75 forint, a Váci-köruton 3.50—4.25 forint, a többi helyen 2.50—3.25 forint között váltakozik a tarifa.

A VII. kerületben: az Erzsébet-köruton négy és öt forint, a Károly-köruton és Váci-köruton 3.50—4.25 forint, a kerepesi-ut első szakaszán 3—3.75 forint, a másodikon 2—2.50 forint, egyebütt 1—1.25 forint.

A VIII. kerületben: a Muzeum-köruton 3.50—4.25 forint, a József-köruton, kerepesi-ut első szakaszán, üllői-uton (a körutig) 3—3.75 forint, egyebütt 1—1.25 forint.

A IX. kerületben: a vámbáz-köruton, üllői-uton (a körutig) 3—3.75, a Ferencz-köruton 2—2.50 forint a díj.

A X. kerületben a vendéglők tarifája 50, a kávéházaké 60 krajczár.

A pénzügyi és gazdasági bizottság erre nézve azt javasolja, hogy a díjakat egységesítsék, vagyis, hogy a vendéglők ugyanannyit fizessenek, mint a kávéházak.

Elfogadta a bizottság Heltai Ferencz indítványát is, hogy a Ferencz József-köpartnak a Petőfi-tértől Eötvös-térig terjedő részén, valamint az Andrassy-ut elejétől az Oktogon-térig a gyalogut díját négy szög ölenként öt forint helyett hat forintban állapítsák meg, továbbá Rácz Károlynak azt az indítványát, hogy az elfoglalt területet, a közönség kényelme szempontjából, az illető tulajdonos rácsokkal keríttesse be.

A főváros tulajdonában levő kaszárnyaépületek, az 1891—96. években 233 százalékat jövedelmeztek. A katonai és illetékességi ügyosztály idevágó jelentésével kapcsolatosan, Kullmann Lajos tanácsos kijelentette, hogy a kaszárnyák jövedelme emelkedőben van.

Heltai Ferencz ajánlja, intézzenek fölterjesztést a kormányhoz aziránt, hogy a beszállásolótörvényt úgy módosítsa, hogy a városok a kaszárnyákba fektetett pénzükhöz a kamatát megkaphassák.

Steiger Gyula nem ellenzi a fölterjesztés megtevéét, de a közgyűléshez terjesztendő jelentésben ki kell emelni mindazt, ami a jövedelem nagyobbására vezethet s másrészt hangsúlyozni kell, hogy a kaszárnyáknak közvetett jövedelmel is vannak.

A bizottság elfogadta Heltai javaslatát.

A ferenczvárosi előljárogás 3200 forintot kér népkönyha céljaira. Fülöp Károly elégnék tartaná, ha egyelőre csak 1500 forintot vennének föl s a többit átháritának a társadalomra, úgy, amint az a Terézvárosban történik. Virava József és Pohl Ferencz előljárog ajánlatára a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a 3200 forintot a jövőre is fölvegyék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Pezsgő a városigetben. A Barokaldicirkuš környékén levő Lanfer-kávéházban nem szoktak olyan vendégek megfordulni, akik pezsgőt isznak. Mégis a kávé négy kosárral rendelt egy pezsgőgyáros-czégznál a drága nedűből. Az árát azonban nem tudta megfizetni, épu, mint más árukét sem, mert az üzlet rosszul kezdett menni. Áíratta lát a sógorára, Nagy Györgyre. Ily módon kijátszották ugyan egy darabig a hitelezőket, de később ezek család miatt tettek ellentük följelentést. Így került ma Lanfer Gyula és Nagy György a büntető törvényszék elé. A kihallgatások folyamán Fekete Gyula bíró azt kérdezte Nagytól, hogy mi a foglalkozása?

- Művész! — vágta ki a vádlott.
- Mi? — mivén művész?
- Késeket, poharakat tudok nyelni.

A hallgatóság hangos derűtségben tört ki és a tárgyalás innen kezdve derült fordulatot vett, sőt határozottan jól végződött, mert a panaszos cég képviselője visszavonta panaszát. Erre dr. Böhm Guasztáv ügyész elejtette a vádat és a törvényszék megszüntette az eljárást.

— Csaló szénkereskedő. Goldmann Márkus a múlt év december havában Freund Jakab szénkereskedővel olyan szerződésre lépett, hogy szénét vásárol tőle viszonteladásra. Még pedig úgy, hogy az első fuvar árát akkor fizeti meg, mikor a másodikat kapja, és így tovább. Ily módon két fuvar szénét kapott, de egyiknek az árát sem fizette meg. Freund erre pert indított Goldmann ellen, aki a perrel értesülve, másnap eladta üzletét. Ilyképen Freund nem jutott a pénzéhez és feljelentést tett Goldmann ellen, akit a budapesti büntetőtörvényszék ma csalásért négy hónapi fogsárra ítélte. Goldmannnak volt egy védője is, aki felebezt az ítélet ellen.

— Az Engel-ügy bonyolalmat. A pécsi Engelen-ügyben, amelynek egy részében az V. kerületi kapitányság már ítélt, és harmincz napi elzárásra ítélte a vádlottakat, most újabb bonyolalmat készül. A tárgyalás folyamán ugyanis a vádlott képviselői annak a hitüknek adtak kifejezést, hogy a pécsi pénzügyigazgatóság a budapesti borvizsgáló bizottságnak olyféle kimutatást küldött be, melynek adatai koholtak, s amelyvel valaki magát a pécsi pénzügyigazgatóságot is félrevezette. Minthogy itt a büntetőtörvénykönyv 227. (hamis vád) és 400. szakaszaiban (közokirat-hamisítás) körülírt büntetendő cselekmények létezik fennforogni, dr. Friedmann Bernát megette a büntető főljelentést a pécsi törvényszéknél az ismeretlen tettes kinyomozása iránt.

— Pénzhamisítók. A tiszabárdi csendőrsparancsnoknak jelentették nemrég, hogy Gulácsi Sándor ottani lakosnál egy Pokorádi nevű, többször büntetett gyanus egyén tartózkodik. A csendőrszervező negyedmagával elment Gulácsi házába és azonnal házkutatást tartott, aminek eredménye az lett, hogy hamis pénzveréshez szükséges tárgyakat, sőt kész hamis pénzt is találtak. Pokorádi töredelmesen bevallotta, hogy hamis pénzt akartak gyártani. Gulácsi ellenben mindent tagadott, sőt arról is akart tudni, hogy Pokorádit egyáltalán ismeri. A törvényszéki tárgyaláson felmerült bizonyítékok alapján a bíróság mind a két vádlottat pénzhamisítás büntetésében bűnösnek mondta ki és Pokorádit kilenc hónapi börtönbüntetésre és három évi hivatalvesztésre ítélte, amiből három hónapot a vizsgálati fogságból kitöltöttnek vett, Gulácsit pedig hat hónapi börtönbüntetésre ítélték s a vizsgálati fogságból két hetet vettek kitöltöttnek. A királyi tábla mai ülésében Bakos bíró referálta a bűnügyet, akinek indítványára helybenhagyták az ítéletet.

— Színész és kritikus. Kellemeften inczidense volt, mint írtuk, nemrégiben Barabás Ábelnek, a Kolozsvártól megjelenő „Ellenzék” munkatársának, Szerdahelyi Ferenczettel, az ottani Nemzeti Színház tagjával. Egy éles hangú kritika jelent meg az „Ellenzék”-ben és Szerdahelyi a viszontkritikának azzal a szokatlan formájával válaszolt, hogy inzultálta Barabás Ábelt. — Az ügy lovagias jegyzőkönyvekkel, nyilatkozatokkal, és becsületbírók által folytatódott és ma a kolozsvári járásbíró előtt ért véget. Salamon járásbíró becsületértért ötven forint pénzbírságra ítélte Szerdahelyi Ferenczettel, míg Barabását felmentette.

— Visszavont sajtópör. A budapesti királyi főügyészesség főljelentése alapján a sajtóbíró Mezőfy Vilmos hírlapíró ellen Weidling „Az első kommunista története” című művének magyar nyelvre való lefordítása miatt, felekezett és osztály elleni gyűlölet czimén megindította a sajtó-eljárást. Ennek folytán a rendőrség az inkriminált mű összes példányait lefoglalta. A főügyészesség

azonban rájött arra, hogy főljelentését Mezőfy ellen későn tette meg és ezért a további eljárást ellene elévülés czimén megszüntette.

SPORT.

— Fejedelmi vadászatok Gömörben. A híres halogvári uradalomban, hol egykor a murányi Vénus, Széchy Mária, üzte a vadat, ismét fejedelmi vadászat volt. E hó kilencedikén érkezett oda ugyanis a német császár sógora, Günther Ernő, Schleswig-Holstein hercege és fiatal neje, a tizenhétéves Dóra hercegnő, Kóburg Lujza hercegnő leánya, akikhez még Koburg Fülöp és gróf Wurmbbrandt csatlakoztak. A fejedelmi vendégek Rima-Szombatig mentek vasuton, hová e hó nyolczadikán érkeztek. — Innen pompás négyes fogaton a felső-balogvári kastélyba hajtottak. — Megérkezésük alkalmával Marikovszky uradalmi tisztartó fogadta őket. Másnap a halogvári erdőségekben, az ugynevezett vaddisznó-kertben, hajtották a vadat a ritka vendégek. Nem kevesebb mint kilencvenhar darab vaddisznót lőttek, melyet tizennégy kocsin szállítottak a kastély elé gazdag területekre. A szebbnél-szebb példányokból most két falu lakomázik pazsru. A következő napon a tamási és szutori erdőségekben folytatták a vadászatot, hol hat darab dámvad és két róka esett zsákmányul. A harmadik napon már az ipoly-noki és gernyői erdőségekben nyulra és rókára vadásztak, szintén szép eredménnyel. Ugyanazon a napon a szép Dóra hercegnő kivánságára egy magyar lakodalmat mutattak be a társaságnak. A menyasszony az uradalmi béres szemrevaló leánya volt. A násznép hosszú kocsisorban felpántlikozott lovakkal, cigány-muzsika szó mellett vonult el a hercegi kastély előtt, és a fejedelmi társaságot élénken szórakoztatta.

— Gróf Eszterházy Mór vezénylője. Eszterházy Mór vezénylő, az új tatai grófnak jelenleg 27 lova van trainingben. A idősebb lovak közül trainingben vannak: Leptosyne, Rabenvater, Eins ins Andere, Pagat ultimo és Zircz, amelyek tavaly a monarchia legjobb akadálylovainak bizonyultak. Az istálló „pick”-je a hároméves Szabász, mely a derbyben a legnagyobb kilátással indulhat. A tatai gróf lovain kívül még Pálffy Miklós és Metternich Kamill hercegek, továbbá gróf Eszterházy Imre lovait gondozza Stiles trainer.

— Magas ár egy lóért. Báró Münchhausen német sportsman Sperber's Bruder nevű lovát egy orosz istállótulajdonos százezer márkát kínált. Sperber's Bruder tavaly a hamburgi nagy díjat nyerte, származására nézve pedig magyar ló, amelyben Kisbér ivadéka. A ló vétele iránt most folynak az alkudozások, de végleges megállapodás még nem történt.

— Nizzai löversenyek. Ma kezdődtek a nizzai löversenyek. Az internacionális meetingen a világ minden részéről jelentek meg a sportsmenek, a versenyek azonban nem voltak nemzetközi jellegűek, mert a francia lovakon kívül alig volt idegen kombattans, ami könnyen érthető, ha a klimatúri viszonyokat, illetőleg azt a körülményt vesszük, hogy egy a mi lovaink, mint a németeké még januárban nem állhatnak a kondíciónak azon fokán, hogy versenyezhetnek. A mai löversenyben összesen a német Undolf képviselte az idegen tenyésztést, mely azonban már az első gátnál elbukott. A 20.000 frankkal dotált Prix de Monte Carlo volt a mai nap főeseménye, amelyben Mons L. Leglise négyéves sárga ménje, Themistocle győzött. Themistocle győzelme, bár odssa 10:1 volt, nem volt valami nagy meglepetés.

A Gil Péres-ivadék a múlt vasárnap Marsailleben, a Prix du Prado-gátversenyben könnyen győzött. A versenyen istállótulajdonosaink közül Péchy Andor volt jelen. A részletes eredmény a következő:

Prix de Monte-Carlo. Gátverseny. Díj 20.000 frank. Távolság 3000 méter.

Mons. L. Leglise 4é. smje Themistocle 64.5 kgr., lovagolta Bonesse 1.

Mlle Mars Brochard id. pmje Vigoureux 69.5 kgr., lovagolta Collier 2.

Mons. Ch. Lienart 56. smje Trencain 62 kgr., lovagolta Basden 3.

Futottak még: Brahma, Iverdun, Prymira, Valois, Trou de l'Air, Rameur, Pimpant Undolf, Mirliton II., Craig Lec, Derby. Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik.

FARSANG.

Protestáns bál. A szezon legegésőbb báljainak egyike, a protestáns-bál, január 30-án lesz a Vigadó összes termeiben. A bálón a házaszszyonyi tisztet ez évben is a társaság legelőkelőbb hölgyei töltik be. A tánchoz a budapesti honvédeknek és Radics Béla bandája játszik. A bálra szóló meghívókat már szétküldték és mindazok, akik igényt tartanak rá, de ezideig meg nem kapták, forduljanak dr. Szedenics Zoltánhoz. (Dohány-utca 56. szám.)

Országos színész elite-bál. Az országos színészegyesület igazgatótanácsa elhatározta, hogy az idén nagy elite-bált rendez a színészegyesület nyugdíjalapja javára. Megbizta P á z m á n d y Dénest, M é s z á r o s Kálmánt és dr. Keszler Zsigmondot az előkészületek megtételével. A tiszta jövedelemből három nyugdíjalap fog részesedni, mert a színészegyesület nyugdíjintézetén kívül megfelelő százalék jut a Nemzeti Színház és a Népszínház nyugdíjalapjának. Elhatározta az igazgatótanács azt is, hogy öt előkelő állású férfit és öt hölgyet kér fel a védnöki tisztség elfogadására. A bál február 11-én lesz. Megalakult már a vigalmi nagybizottság is, amelynek tagjai a színészet és az irodalom jelesei.

Gazdasszonyok álarzos bája. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete az idén is megtartja, rendesen kiváló sikerű álarzos bálját. Ennek folytán a választmány legutóbbi ülésén Damjanich Jánosné elnök és Hollán Ernőné, Hegedűs Sándorné alelnökök erre az alkalomra is fölkérték gróf Keglevich Arthurné, Szokolay Kornélné, Lukács Gyuláné, Medek Vinczéné, Kállay Ferenczné választmányi tagokat, hogy úgy, mint a múlt évben, az idén is vegyék át az egyes tombolaasztalokat, amire ők teljes készséggel vállalkoztak.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Giurginka Szilárd okleveles tanítót a peitniki községi elemi iskolához rendes tanítónak, a löcsei pénzügyigazgatóság Dubovitzki András megyei hajdút, kizsoltgált katonát, az iglói adóhivatalhoz szolgávként nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Beer Vilmos ingóságai, Rökk Szilárd-utca 11. január 14. Feuermann Simon és társa ingóságai, Király-utca 15. és Laudon-utca 3. január 17. Klemm Árpád ingóságai Zsigmond-utca 10. január 19. Liptai Lajos ingóságai, Alkotmány-utca 22. január 21. Glück Ignáz ingóságai, Király-utca 29. január 18. Grosz Sámuel ingóságai, Teréz-kört 41. január 14.

A vidéken. Csáky András ingatlanai Csány (Debrecen) községhezánál február 6. — Bozó Mihály ingatlanai Akasztó (Kis-Kőrös) községhezánál február 3. Grossmann Jakab ingatlanai Moórton február 22. Groó Győzőné ingatlanai Kolozsvárt január 30. Dubovay-Angyal Rozália ingatlanai Kassán április 4. Mongold Zsófia ingatlanai Oka (Kis-Marton) községhezánál február 7. Weisz Mór ingatlanai Izsák (Kecskemét) községhezánál február 6. Kerekes Mihály ingatlanai Nagy-Enyeden február 3. Szabó István ingatlanai Debreczenben február 9. Molnár Mátyásné ingatlanai Kassán február 17. Rott József ingatlanai Rigyicza (Baja) községhezánál február 20. Mráz Károlyné ingatlanai Erzsébetfalva (Budapest) községhezánál február 17. Ernszt Francziska ingatlanai Német-Pardány (Módos) községhezánál január 31. Kovács János ingóságai Zomborban január 17. Zolnai Lajos ingatlanai Mező-Turon február 1. Brokes István ingóságai Nagy-Kéten (Komárom) január 31. Hann Teréz ingatlanai Bártfán január 30. Papp Elek ingóságai Karczagon január 30. Gróf Bethlen Károly ingatlanai Kolozsvárt február 9. Weiszmann Pinkász ingatlanai Homonnán február 3. Reichmann Ede ingatlanai Kassán február 3. Jurik Pál ingatlanai Érsekújvárt január 18.

Pályázatok. („Budapesti Közlöny” 9. száma.) A hátszegi (Déva) járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki és végrehajtói állásra, a magyar-láposi (Deés) járásbírósnál aljegyzői állásra, a szent-gothárdi (Szombathely) járásbírósnál aljegyzői állásra, a marosújvári sobányhivatalnál vizgépőri állásra, a nagytapolcsányi (Nyitra) járásbírósnál írnoiki állásra, a zentai (Szabadka) járásbírósnál albirói állásra, a zagrabi pénzügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornoki állásra, a miavai (Nyitra) járásbírósnál írnoiki állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

A már nem létező „KUNIA” szikvizgyár (IX. ker., Kínizsi-utca 12.) összes berendezése, egymint 3 lőerejű gázmotor, szikvizgép, transzmissziók stb. minden elfogadható árban szabad kézből azonnal eladó.

A gépek, illetve berendezés még egészen új, mert a gyár mindössze csak 3 hónapig volt üzemben.

Bővebb felvilágosítást ad (VIII. ker., Szigony-utca 32.) a házmester.

RÁCZ LACZI

az éreg Nécz Pál 25-ik fia

Káldor COMMERCE-kávéházában

hangversenyezik.

(József-körút 56.) Baross-utca sarok.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 13.

	január 13. cents	január 11. cents
Buza január	—	—
„ márcziusra	78 ³ / ₈	78 ¹ / ₈
„ májusra	75 ⁷ / ₈	74 ⁷ / ₈
Tengeri májusra	42	41 ⁶ / ₈

Chicago, január 13.

	január 13. cents	január 11. cents
Buza májusra	70 ⁶ / ₈	70 ⁴ / ₈
Tengeri májusra	37 ¹ / ₈	36 ⁷ / ₈

Mezőgazdaság.

A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás. A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás keretében tartandó kertészeti és gyümölcskiállítás rendező-bizottsága ma tartott ülést, amelyen a kiállítás végleges rendezése szabályzatát állapították meg. A gyümölcs- és kertészeti kiállítás keretében a konyha-, díszkertészeti, gyümölcsstermelési és faiskolai termelvények, továbbá eszközök és gépek találnak helyet; e célra körülbelül 2000 négyszögletes terület áll rendelkezésre. Célja a kiállításnak a hazai, főként azonban a nagy magyar alföldi kertészeti kultúrájának bemutatása, továbbá az, hogy az egyes termelési és beszerzési formákat a nagy közönség megismerje. A tanulságossal egybekötve a reális célokat, a rendező-bizottság a kiállított tárgyaknak értékesítése felől is gondoskodik, sőt az eladásokat közvetíteni is fogja s így a kiállítás üzleti összeköttetések szempontjából is igen kedvező alkalomnak kínálkozik.

Ipar és kereskedelem.

A rőzárak emelkedése. A rézring, amelyek megalakulásáról nem régen volt szó, már kezd — úgy látszik — működni. Bécsből legalább az hírlik, hogy az osztrák és magyar rézművek 4 forinttal felemelték a réz és rézöntvény-pléhek árát. Az alapárak most 98 forintot, illetve 87 forintot tesznek.

Fizetésmegszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésmegszüntetésekkel jelentti: Baum Miksa Debreczen, Weisz R. Székelyudvarhely, Fahn Miksa Szeged.

Országos iparegyesület. A butoripari szakosztály Krámer Sámuel elnöklése alatt tegnap tartotta évi szervező ülést. Az elnök üdvözlő szavai után Gelléri Mór királyi tanácsos igazgató jelentést tett a kiküldött kandidáló-bizottság eljárásáról és kiemelte, hogy a bizottság javaslata kiterjedt a butor- és rokonipar mindegyik szakmájára. A szakosztály egyhangulag elfogadta a kandidáló bizottság javaslatát, s ehhez képest a választás eredménye a következő:

Elnök: Krámer Sámuel; ügyvezető elnök: Gaul Károly; alelnökök: Gelb Manó és Mahunka Imre; jegyző: Richter Antal. Thék Endre választmányi tag lelkes szavakkal üdvözlötte az elnököt és kérte, hogy a jövőben is pártolja a butoripar fejlesztését. Gelléri Mór igazgató is üdvözlötte az ügyvezető elnököt, Gaul Károly tanárt, kérve őt, hogy adjon mindenkor, praktikus tapasztalataihoz képest megfelelő iránymutatást a szakosztály működésének. Gaul Károly megígérte, hogy minden kitérhető módon azon lesz, hogy a szakosztály ügymenete mindig az iparnak korszerű szintjén

mozogjon. Figyelmeztette a szakosztályt, hogy dacára a magyar butoripar jelentékeny fejlődésének, tudomása szerint Bécsből még most is évente 4.300.000 forintot felüli butor szállítják Magyarországra, amin, nézete szerint, csak akkor lehet komolyan segíteni, ha a kisiparosok, illetve az asztalosiparosok által czélbavett szövetséget valóban létesülni fog. Kéri a jelenlevőket, vegyék fontolóra az ügyet s tűzzék ki annak megvitatását a legközelebbi ülés napirendjére. Ez ügyvel kapcsolatban Thék Endre indítványozta, hogy annak behatósabb tárgyalása czéljából az országos iparegyesület szerezze be mindama statisztikai adatokat, melyek a butorárak bevitelére részletesen vonatkoznak. A szakosztály mindkét indítványt köszönettel fogadta és elhatározta, hogy mielőtt az emiatt statisztikai adatok kéznél lesznek, Gaul tanár indítványának megvitatása czéljából össze fogja hívni a szakosztályi ülést.

Kőbányai sertésplacc, jan. 13. Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 45-5-46 kr.-ig. Közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) 45-46 krajczár. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 48-48-5 krig. Közép (páronként 251-320 kilgrig terjedő súlyban) 47-5-48 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 47-48 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban 46-5-47 krajczár, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 46-46-5 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 48-44 krajczár. Sertéslétszám: 1898. jan. 11. napján volt készlet 32751 darab, január 12-én felhajtott 829 darab, január 12-én elszállított 784 drb, január 13-ára maradt készletben 32796 darab. A hizott sertés felteirányzata lanyha.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 13. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 12-én érkezett 1149 drb. Készlet 775 darab, összes felhajtás 1924 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 981 drb, elszállított maradt 943 drb. Napi árak: 120-180 kilós 42-5-44 krajczár, 220-280 kilós 43-45 krajczár, 320-380 kilós 43-46 kr, óreg nehéz 43-45 krajczár, malacz 38-42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

A bolgár kölcsön. A bolgár kormány és a bankkonzorcium között új bolgár kölcsön tárgyában kötött szerződéshez mint új szerződőtárs a bolgár nemzeti bank is csatlakozott. A bankok képviselői elutaztak.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 13.

Intermezzo.

A fogyasztás tegnapi élénk részvétele a vásárlásban csak intermezzo volt; ma már nagy nehezen kelt el 10.000 métermázsza buza, és a tegnapi árak alig voltak fentarthatók. A többi cikkben majdnem semmi forgalom sem volt, gyengén tartott jegyzések mellett.

A határidőpiacon délelőtt az eladási kedv uralkodott; az egyes határidők néhány krajczárt veszítettek árukból; délután ismét fedezési és vásárlási hajlam volt tulsúlyban.

Este zárul a buza 9 forint 51 krajczáron, a rozs 8 forint 08 krajczáron, a tengeri 4 forint 90 krajczáron, és a zab 5 forint 80 krajczáron.

Bizonyos oldalról ma nagyban „kosztba vették” a márcziusi buzát és az áprilisi való eltartásáért és gondozásáért még ráfizettek ezer métermázsánként százhusz forintot, azaz börze jargonban szólva, a márcziusi és áprilisi buzahatáridők között 12 krajczár a déport.

Mondjuk, e „sibolási” tranzakciókat egy és ugyanazon helyről feltűnő nagy mértékben kötötték, ami amellé látszik bizonyítani, hogy remélik, mikép a korábbi határidőben feles számban akad majd átverő, a későbbiben meg szállító.

A külföldi piacokon kevés változás volt.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79-4 k. 10.50 frton, 100 mm. 79 k. 10.50 frton, 100 mm. 79-5 k. 10.50 frton, 200 mm. 78-8 k. 10.50 frton, 200 mm. 77-4 k. 10.25 frton, 100 mm. 77 k. 10.22-5 frton, 100 mm. 78 k. 10.25 frton, 100 mm. 76 k. 10.17-5 frton, mind három hónapra.
Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 10.25 frton, 100 mm. 78 k. 10.10 frton, 100 mm. 77 k. 10.22 frton, 100 mm. 77 k. 10.10 frton, 100

mm. 78 k. 10.20 frton, 100 mm. 77 k. 10.20 frton, 100 mm. 78 k. 10.10 forint, mind három hónapra.

Bánáti: 100 mm. 75 k. 10.10-5 frton, három hónapra.

Csongrádi: 2400 mm. 76-5 k. 10-25 frton, három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 76-8 k. 10.40 frton, 100 mm. 78 k. 10.— frton, mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 k. 10.10 frton, 200 mm. 78 k. 10.10 frton, 350 mm. 78 k. 10.35 frton, 300 mm. 78 k. 10.32 frton, 100 mm. 77 k. 10 frton, mind három hónapra.

Raktári: 1200 mm. 78 k. 10.25 frton, 600 mm. 76 k. 10.12-5 frton, mind három hónapra.

Szerbiai: 2000 mm. 77 k. 8.45 frton, három hónapra.

Rozs. 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.— frton készpénzben.

Tengeri. 300 mm. Budapest par. 4.55 frton, 100 mm. Versecz 4.— frton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.35 frton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	6 vagy 12 táj	hektoliterenkénti árú kilogrammban	100 kilgr. készpénz-ára	hektoliterenkénti árú kilogrammban	100 kilgr. készpénz-ára
Buza	ó tiszavid.	74	—	75	9.85 10.—
	ó pestvidéki	76	10.05 10.15	77	10.20 10.25
		78	10.30 10.40	79	10.45 10.50
		80	10.55 10.60	81	—
	ó fehérm.	74	—	75	9.80 9.95
		76	10.— 10.10	77	10.15 10.20
		78	10.25 10.35	79	10.40 10.45
		80	10.50 10.55	81	—
rozs	elsőrendű	70-72	8.15 8.20		
	másodr.		8.05 8.10		
árpa	takarm.	60-62	6.10 6.40		
	szeszfz.	62-64	6.70 7.50		
	sörfőzész.	64-66	7.70 8.50		
zab	új	—	89-41	5.70 6.05	
tengeri	ó	bánsági	—	5.55 5.80	
	ó	másnemű	—	5.50 5.55	
repce	ó	káposzta	—	—	
	ó	másnemű	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárása		Lecszámoló árfolyamok
		január 13-án	január 12-én	
buza	márczius	9.51	9.53	9.46 9.47
	április	9.38	9.40	9.33 9.34
	október	—	—	—
rozs	márczius	8.09	8.11	8.07 8.09
	április	—	—	—
	október	—	—	—
tengeri	május	4.90	4.92	4.89 4.91
	november	—	—	—
	október	—	—	—
zab	márczius	5.80	5.82	5.76 5.78
	október	—	—	—
	november	—	—	—
repce	augusztus	12.25	12.35	12.20 12.30

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.46-53-9.51 forinton, április 9.33-32-40-9.39 forinton. — Rózs márczius 8.09-13-8.10 forinton. — Tengeri május 4.90-92-4.90 forinton. Zab márczius 5.79-5.82 forinton.
Délután. Buza márczius 9.48-50-52-9.51 frton, április 9.36-38-40-9.39 frton, október — forinton. — Rózs márczius 8.08-8.08 forinton. — Tengeri május 4.89-4.90. — Zab márczius 5.78-5.80 frton. Repce augusztus 12.20 frton.

Gabonaforgalom.

1899. január 13.

	érkezett métermázsza	elszállított métermázsza
buzából	7156	—
rozsból	414	—
árpából	1478	—
zabból	1620	—
tengeriből	100	101

Kikészítési forgalom.

Előjegyzett buza	3807 mm.
rozs	— mm.
árpa	— mm.
liszt	301 mm.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 162500 mm. Rozs 10900 mm. Árpa 62700 mm. Zab 38900 mm. Tengeri 6600 mm. Liszt 10200 mm. Raktárház: Buza 72843 mm. Rozs 5176 mm. Árpa 906 mm. Zab 4185 mm. Tengeri — mm. Liszt 1510 mm. Silos: Buza 27800 mm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, január 13.

A mai tőzsdén nemzetközi papirokra nézve tartózkodó volt az irányzat és az árfolyamok ennélfogva csekély változásnak voltak alávetve. A helyi értékek piacán tovább fejlődött a hausse Adriai és Rimamurányi részvényekben. Ezekon kívül Magyar villamosági részvénytársasági, Budapesti takarékpénztári és Általános takarékpénztári részvények kerültek forgalomba szilárd áruk mellett.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 391.70—392.—, Jelzálogbank 249—249.50, Osztrák hitelrészvény 360.50—361.60, Osztrák-magyar államvasut 361.90—363, Rimamurányi 297.50—299, Magyar általános köszénbánya 114.—, Adria 236.25—237.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Közuti vaspálya 379.25—380.50, Villamos vasut 226.50—227, Magyar jelzálogbank 249.25, Rimamurányi 298.50—299.80, Osztrák hitelrészvény 360.90—361.30, Osztrák-magyar államvasut 362.20—362.60, Bosnyák 4 1/2%-os vasuti kölcsön 101.50, Budapesti takarékpénztár 234, Általános takarékpénztár 330, Magyar általános köszénbánya 112, Salgótarjáni 623, Schlick 216—219, Vasuti forgalmi részvénytársaság 254, Magyar villamosági 141—142, Adria 235.50—237.50.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint, 8 napra 5—5.50 frt, január utóhátra 6—6.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Január 13., Január 12. Lists various financial instruments and their values.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Január 13., Január 12. Lists various financial instruments and their values.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK

Budapest, január 13. Zsiradékainkban a nem volt forgalom. Szilva irányzata szilárd.

Hivatalos jegyzések.

Table with multiple columns: Faj, Ar 100 kg-grammonként, Pénz, Ára. Lists various agricultural products and their prices.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, január 13. A vásári forgalom: Hús- és baromfi-élénk, árak változatlanok. Baromfi-élénk, árak csökkentek. — Halban élénk, árak szilárdak. Tej és tejtermékek: Vontatott, árak változatlanok. Tojásnál lanyha, árak csökkentek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk, árak szilárdak. Fűszereknél lanyha. Időjárás borult, enyhe. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 52—56 frt, II. 48—52 frt. Birkabús hátulja I. 33—40 frt, II. 34—38 frt. Borjúbús hátulja I. 58—70 frt, II. 56—60 frt. Sertésbús isörögű 18—50 frt, vidéki 40—44 frt (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 64—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 55—56 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.40 frt. Lud hizott kilonként 52—56 kr. — Különrészek. Tojás I. láda (1440 db) 34—35 frt. Sárgarépa 100 kötes 2—4 frt. Petrezselyem 100 kötes — frt. Lencse m. 1:0 kilo 7—9 frt. Bab nagy 100 kilo 7—9 frt. Paprika I. 100 kilo 30—60 frt, II. 20—30 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.65—0.75 frt. Tea-vaj kilonként 0.75—0.95 frt. Burgonya, rózsá, 100 kilo 1.80—2.10 frt. Halak. Hareca (élő) 0.80—1.10 frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.80—1.00 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, január 13. Finomított szesz nagyban 54.50—54.75. Finomított szesz kicsinyben 55.—55.25, Élesztő szesz nagyban 54.50—55.—, Élesztőszesz kicsinyben 55.25—55.50, Nyerszesz adózva nagyban 53.50—53.75. Nyerszesz adózva kicsinyben 54.—54.25. Nyerszesz adózatlan (exknt.) 14.—14 1/2. Denaturált szesz nagyban 21.—21.25. Denaturált szesz kicsinyben 21.50—22.75. A kontingens nyerszesz ára Bpestu 17.25—17.50 frt. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, január 13. Kontingens nyerszesz azonnali szállításra 17.80 forintig kelt el. — Zár-rajjegyzés azonnali szállításra 17.60—17.80 forint.

Prága, január 13. Adózott tripló-szesz nagyban 53.50—53.75 frt, adózatlan szesz 17.50 frton, azonnali szállításra kelt el.

Triest, január 13. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 11.50—12 forint, 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, január 13. Az irányzat lanyhult. Kötetett: buza tavaszra 9.47—9.49 forinton, zab tavaszra 6.09—6.10 forinton, tengeri május—júniusra 5.20—5.21 forinton, rozs tavaszra 8.22 forinton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Kötetett: buza tavaszra 9.44—9.45 forinton, rozs tavaszra 9.20—8.22, tengeri május—júniusra 5.19—5.20 forinton, zab tavaszra 6.09—6.10 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, január 13. Az előtőzsdén szilárdabb irányzat uralkodott, csupán Államvasut gyengült államosítási hírekre. A déli tőzsdén Vasipari értékek emelkedtek arra a hírre, hogy a vasárakat fel-emelték. E hírt azonban megczáfolták,

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.—362.62, Anglo-bank 154.50, Unionbank 295.—, Osztrák-magyar államvasut 362.75—361.75, Déli vasut 59.62—59.85, Tramway 567—570.50, Török dohány 122.50—122.75, Alpesi bánya 196.40—199, Prágai vasipar 960—976.50, Fegyvergyár — Osztrák koronajáradék 102.30, Török sorsjegy 58.25—58.40, Német márka 59.— forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 361.—, Anglo-bank 154.—, Bankver. 265.—, Union-bank 295.—, Ländlerbank 240.—, Osztr.-magyar államvasut 361.75, Déli vasut 59.50, Elbevolgyi vasut 258.75, Északnyugati vasut 245.—, Török dohányrészvény 124.—, Alpesi bánya 199.20, Májusi járadék 101.50, Török sorsjegy 58.30, Német márka 58.96, Fegyvergyár 202.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyzetek: 4 1/2%-os papírjára 101.50, 4 2/3%-os ezüstjára 101.30, 4%-os osztrák aranyjára 120.20, Osztr. koronajára 102.20, 1860. sorsjegy 141.50, 1864. sorsjegy 194.50, Osztrák hitelsorsjegy 198.—, Osztrák hitelintézeti részvény 361.25, Angol-osztrák bank 153.—, Union-bank részvény 295.—, Bécsi Bankverein 264.50, Osztrák Ländlerbank 240.—, Osztrák-magyar bank 945.—, Osztrák-magyar államvasut 362.—, Déli vasut részvény 59.50, Elbevolgyi vasut 257.75, Dunagőzhajózási részvény 442.—, Alpesi bányarészvény 199.30, Dohányrészvény 123.80, 20 frankos 9.53 1/2, Császári kir. vert arany 5.75—, Londoni váltóár 120.55, Német bankváltó 51.97, Tramway 569.— — Az irányzat üzletellen.

Bécs, január 13. A déli tőzsdé zárata után jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 361.25, Anglo-bank 154.—, Bankverein 265.—, Union-bank 295.—, Ländlerbank 240.25, Osztrák-magyar államvasut 362.—, Déli vasut 59.50, Elbevolgyi vasut 259.—, Észak-nyugati vasut 245.—, Török dohányrészvény 123.75, Alpesi bánya 199.30, Májusi járadék 101.50, Török sorsjegy 58.20, Német márka 58.97, Német márka ultimóra 58.95 forinton.

Frankfurt, január 13. (Zárlat.) 4 2/3%-os papír-járadék 101.05, 4 2/3% ezüst-járadék 100.85, 4%-os osztrák aranyjára 101.80, 4%-os magyar aranyjára 100.30, Magyar koronajára 97.95, osztrák hitelintézeti részvény 226.10, osztrák-magyar bank 156.70, osztrák-magyar államvasut 154.20, déli vasut 27.40, bécsi váltóár 169.20, londoni váltóár 204.12, párisi váltóár 810.05, bécsi Bankverein 133.20, villamos részvény 159.—, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.40, Észak-nyugati vasut 119.—, Elbevolgyi vasut 126.50, Alpesi bánya 198.30. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 13. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 226.40, Osztrák-magyar államvasut 154.20, Déli vasut 27.40, Alpesi bányarészvény —, Bécsi Bankverein —, 4%-os magyar aranyjára —. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távrialt jelentése 1898. január 13-án reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, Csapadék, Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, Csapadék. Lists weather data for various locations.

A nyomási különbségek nyugaton erősen nagyobbok, egyrészt mert (Angliát egy mély depresszió 730 mm.) érinti, másrészt mert a délnyugati maximum az Alpességig hatol előre. — Ennek következtében a szelek különösen Európa nyugoti partjain erősödtek, továbbá a lecsapódások általában szaporodtak, mert Kelet-Európa kivételével mindenfelé terjedt az eső és amellott az idő enyhe. Hazánkban jelentékeny eső esett a tengerpartokon, kisebb eső az északi felhátján, egyébként az idő tüneményesen száraz maradt. A hőmérséklet általában magas, fagy csak Erdélyben van. Továbbra is enyhe és — élethetetlen némi esőtől az ország nyugoti részén — jobbra száraz idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Január 13 án. —

Table with columns: Faj, Vizmére, Vizállás reggel, Aradók, Faj, Vizmére, Vizállás reggel, Aradók. Lists water level data for various locations.

Melegjegyések: Helyenkint 1—2 mm.-es csapadék volt. A Duna Páscsától Komáromig és Gombosnál apad, a többi helyeken árad. — A Tisza Husztaltól Csongrádig apad, egyébként árad. A Dráva felső szakaszán árad, alsó szakaszán apad. Helyenkint jegyzés van a Rábán, Tiszán, Sajón és Körösökön. Helyenkint áll a jég a Szamoson, Hernádon, Körösökön és Vajon.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény. (42) Irtá: PIERRE DAX.

Egy kiáltás hangzott fel mindkettő ajkáról egyszerre, egy kiáltás, melyben lelkük elfojtott minden szenvedélye benne volt: — Ön az!

Aztán némán álltak egymással szemben: képtelenek voltak egy szóra is. Sziveik hevesen dobogtak. Lucienne szemei könyekkel teltek, majd eldőlt és — Steibel Albert volt, aki székkel kínálta.

Mindketten leültek. — Hogyan történt ez? beszéljen, óh! könyörgöm, beszéljen, hogyan történt ez? — dadogott Lucienne reszkető ajakkal.

— Nem tudom! . . . Megfulladok! . . . Aztán gyengéden megfogta Lucienne kezét.

— Oh! ne sirjon, vagy bántja önt a jelenlétem?

Lucienne fájdalma erősebb volt mint akarata; nem felelt, csak kezeibe rejtette arcát és zokogott.

Ezalatt Steibel a legkínosabb helyzetben volt. Egy gondolat gyötrötte, melynek nem mert kifejezést adni; csak szemei jártak körül fűrkészőleg, mintha egy tárgyat keresne, mely kétségeit eloszlatná.

Miért sir, Lucienne? Tán nem volna szabad? Talán titkol előttem valamit?

Albert csendesen ült ott, szótlanul, szenvedve, mert Lucienne szenvedett és bensőleg küzdve a gyau ellen, mely lelkében támadt.

— Asszonyom — szólt végre — szenvedéseink sokkal nagyobbak, semhogy kibírhathók azokat. Kérem, mondja meg, vajjon távozzam-e?

— Hogy távozzék?

— Igen . . . hogy elhagyjam-e . . .

— Bocsánat . . . óh, bocsásson meg . . . nem tudtam elfojtani a könyveimet . . . de már vége — és letörle arcát — beszéljen . . . mondjon el mindent . . . hogyan került ön ide? Hogyan tudta, hogy itt lakom? Miért ez álnév? Beszéljen, az Isten kegyelmére, mindent akarok tudni, mondjon el mindent . . . mindent . . .

Lucienne elővette a névjegyet, melyet Albert egy suhanecczal küldött volt.

— Becsületesre mondom, hogy egy

olasz hölgyet véltém itt találni, akiről azt hallottam, hogy festőművésznő . . . Ez itt — mondá a névjegyre mutatva — művészi álnévem.

— Az ön művészi álneve? — Igen, én is festek s dolgaimat a Salonban állítom ki.

Lucienne nem kérdezett tovább s Albert folytatta;

— Minthogy élni akartam, valami foglalkozásra kellett szert tennem, melyben felédést találhatok, mely gondolataimat lekötetheti . . . Bocsásson meg, hiszen megértheti, hogy mennyit szenvedtem. És Ferrata Célia. . . ez az ön neve?

— Az én nevem? — szólt keserű mosolylyal. — Nekem nincs más nevem, mint az, amelyen ösmert. S ha felvettem ezt a nevet —

Fellázadt benne a büszkesége, egy pillanatig hallgatott, aztán felsóhajtott s folytatta:

— . . . hogy a világ ne sejtse a multamat. De azt hiszem, hogy ez nem sikerült nekem. — Nem vagyok egyéb a világ szemében, mint . . .

Albert félbeszakította: — Tehát, ha jól értem, ön szabad!

Válasz helyett egy kis lánctot vett le a nyakáról Lucienne, melyen egy aranymedaillon lógott s odanyújtotta Albertnek.

A fiatal ember felismerte. — Ez önnél volt? — kérdezte meglepődve.

— Igen, barátom.

— De hogyan került önhöz?

— Mit törődik azzal. Nálam volt ama rettenetes éj óta, amelyre emlékeznek . . . és azóta mindig hordom.

Szemei könyvekkel teltek meg és halkán tette hozzá:

— Vissza kell adnom?

— Lucienne! . . . Lucienne! . . . ne fűzőn el engem . . . önnel akarok maradni holtomiglan . . . Csak az a remény táplált eddig is, hogy viszontláthatom önt . . . Isten megkönyörült rajtam, s vezérelt önhöz. Nem tudtam, hogy itt találom önt, Lucienne, de előzeterem volt . . . Óh, ne taszítson el magától . . .

Csókokkal halmozta el a fiatal asszony kezzeit.

— Lucienne — folytatta — vessünk véget a szenvedéseknek, melyek megölnék

minket. Mondja, hogy szeret, mindig szeretni fog engem . . .

Lucienne mintegy a szenvedések árán ismerte fel az igaz érzelmeket és egy magasztos hatalom parancsszavára cselekedve, habozás nélkül felelt:

— Igen, barátom. A szívem nem változott. Az ön emlékezete adott nekem erőt, hogy a világ rágalmaival szembeszálljak . . . Oh, mennyit szenvedtem itt ön nélkül!

— Igen . . . szenvedtünk, de boldogok leszünk! . . .

Steibelt egy delejes áram járta át, Lucienne hátradólt karosszékeiben, kezei a szék támláján pihentek, szemeit lecsukta, így élvezvén e pillanat kéjét. Az eltűnt szenvedések, elhagyatottságának fájó emlékei, mintha a távol homályába merülének; még csak egy kínos gondolata volt:

— Nem tudja, hogy velem mi történt? — kérdezte.

— Kivel? . . .

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

Advertisement for 'Első Magyar Gazdasági Gépgyár' (First Hungarian Economic Machine Factory) in Budapest. It lists various types of machinery and services offered, including steam engines, pumps, and agricultural equipment. The text is in Hungarian and includes contact information for the factory.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1893. január 13-án.

A large financial table containing exchange rates and prices for various commodities and securities in Budapest. The table is organized into several columns with headers like 'Állampapírok', 'Elsőbbségek', 'Részvények', 'Bankok', 'Közfélék', 'Takarékpénztárak', 'Külföldi váltalások', 'Sorsjegyek', and 'Pénzmenek'. Each entry includes a description of the item and its corresponding price or rate.

180.000 koronát lehet nyerni egy koronával.

Ez a legkedvezőbb eset az újságírók sorsjátékának részvételénél, miután egy sorsjeggyel négy 20.000 koronás és egy 100.000 koronás nyerteseményt lehet nyerni. Legközelebbi húzás **már kedden, 1899. január 17-én.** Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközöl

az újságírók sorsjátékának kezelősége Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Bel- és külföldi

híres gyártmányu zongorák, pianinók és harmóniumok legdusabb választékban a Zenepalotában

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE
cs. és kir. udvari szállítók.
Zongora-termék
Kossuth Lajos-utca 22. szám a.
(Károly-körút sarkán). Zenepalota.
Nagy kölcsönző intézet,
Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesítetnek!

Makulatura-papír
előre is kapható. Cím a kiadóhivatalban.

Férfiak!

világhírű az én törvényileg védett és orvosilag ajánlott apparátusom férfi gyengeség ellen. Prospektus 80 kr. Augenföld J. szab. tulajdonos. Wien, IX., Tärchenstrasse 4.

Gyengeségi állapotok

Impotencia) ellen párállán sikeres gyógyhatást fejtán le, mellegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar
hírneves
hydro-elektrotherapiai
rendelő-intézetét
BUDAPEST,
VI. ker., Teréz-körút 44. sz., I. em.
Tegasztalt gyors és biztos eredményok folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető
Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy esztendő-gyár kényeztetve lón egész készletét a munkásoknak nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. En vágok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvitelére. Ennek fogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán 2 frt 600 megtérítése ellenében, és pedig:

- 6 drb legfinomabb asztali kész, valódi angol pengével,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 2 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 6 drb angol Victoria-alakúasztal,
- 2 drb feltüntetett készlettel gyertyatartót,
- 1 téaszűrő
- 1 drb legfinomabb csokoládét.

44 drb összesen csak 2 frt 600.

A fenti összesen 44 tárgy e mellett 40 forintba került és most csak 2 frt 600 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehérek; mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért állítlag vállalták. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

apui, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az áru meg van felel, az összegét minden akadály nélkül visszatérít; és senki sem mulaszt el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát meg nézze, mely

menyegző és alkalmi

ajándékok minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Silberwarenfabrikanten.

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114.
Székküldés a vidékre utánvétel vagy az összeg előtérbe küldésével. Tisztelettel por hozzá 10 krajczár. — Az csak a mellékelt sorsjeggyel való! (egyszeri esz.)
Kíváncsi az elismerő iratokból.
Küldeményt megkaptam és meg vagyok előgedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 600 kért. Koloriár.
A küldeményt megkaptam és azal meg vagyok előgedve, 1899. szept. 1.
A készletet leg nagyobb megelégedéssel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.
Dr. Palkovics Alajos, cs. és kir. katonai orvos.

Én Csillag Anna

az én 185 cm. óriási hosszú Loreley-hajammal, amelyet én az általam feltalált kenőcs 14 havi használata folytán nyertem s a mely a leghirnevesebb orvosi szaktekintélyek által, mint az egyedüli eszköz van elismerve a haj ki nem hullása, a haj megnövesének előmozdítása és a hajhagymák megerősödésére; ez az uraknál teljes és erős szakállnövést eszközöl s már rövid használat után ugy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teljességet kölcsönöz és megóvja ezeket a korai szürkületéstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1., 2., 3., 5. frt. Postai székküldés naponta a világ minden részébe a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett a gyári raktárból

Csillag Anna

Bécs, I., Seilergasse 7. sz.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czél szerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Közömbös lélek. Délelőtt 11 órakor telefonáljon nekem. 2595—1

Gizella! Ha találkozom veled ma, elhozom azt, amit ígertem. — tudod már kedves, hogy mit, ugy-e. Én még mindig rosszul vagyok, de csak rád gondolok édes és az gyógyhatású hat reám. Ölel, csókol a téged szerető Albinod. 7378—1

Két szöke bakátsch két fess huszárhadnagygal óhajt ezuton megismerkedni. Levelet „Jégkirálynők” jelige alatt kérnek e helyen jelzve a kiadóhivatalba. 1538—1

Humanista, magasrangu egyén, ki a magas művészetnek pártfogója és imádója (nem a művésznőknek) szivesen segítene czéljához egy a művészpálya kezdetén levő fiatal egyént. Leveleket kér „Humanista” jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 1540—1

Én egy szöke fiatal ember vagyok, szórakozás czéljából egy csinos hölgygel megismerkedni. Leveleket e lap kiadóhivatalába kérek „Vénus” jelige alatt. 6654—1

Szellemes fiatal hölgygel óhajtanék levelezni. Leveleket „Philosophus” jelige alatt kérek a kiadóhivatalba. 1606—1

Jóának levele van a kiadóhivatalban. 5454—1

ALLAST KERES.

Gazdasszonyi állást keres egy intelligens özvegy nő, ki a házvezetésben és varrásban jártas és a gyermekeket igen szereti. Szerény igényű. Címe a kiadóhivatalban. 7262—3

Kauczióképes leány elszámolásra keres csemege- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tisztességes üzletben mint felíró- vagy elárusítónőnek. Szives megkereséseket kér „Kauczióképes” jelige alatt a kiadóhivatalba. 7148—3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztőtől, vagy munkatársul ajánlikozik kitünő szakember. Esetleg azok expedálását is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czimen kéretnek. 6792—3

ALLAST KAPHAT.

Kihordó óvadékkal felvétetik. Czím a kiadóhivatalban. 7342—4

Vagyron szerezhető a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű birtokában, melynek utmutatásai alapján tőkebefektetés és előképzettség nélkül bárki 2—3000 forintot, sőt többet is kereshet évente. A művet mai naptól — míg a csekély készlet tart — leszállított áron 1 frt 20 krért ajánlva küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvkiadóvállalata Újpest, István-ut 2. sz. 2541—4

Helybeli irodalmi vállalat keres ügyes, szakképzett utazókat. Kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Bizonyítványt és ajánlatot „N. O.” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 7322—4

OKTATÁS.

Intelligens hölgy tanít szintén intelligens hölgyet zongorázni a francia nyelv oktatás ellenében. Czím a kiadóban. 2376—5

BIRTOK-ELADÁS.

Álföldi birtokomat szeretném elcsereálni egy budapesti házért, melyhez egy pár ezer frt készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos” jelige alatt. 7226—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELDÁS.

Újpesten, a község legszebb helyén két sarok és egy közép telek eladó, igen olcsó árért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Olcsó telek” jelige alatt. 7208—7

ELADÁS.

Krisztina-körut legszebb pontján kétemeletes adómentes bérház, családi körülmények miatt, eladó. 5100 forint jövedelem, vételhez 35.000 frt szükséges. Czím a kiadóhivatalban. 2577—8

Fodrász üzlet a főváros legélénkebb helyén, melynek igen jó jövedelme van, szabadkézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodrász” jelige alatt. 7116—8

VÉTEL.

Jókarban levő elegáns függőlámpa kerestetik megvételre. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek „Függőlámpa” jelige alatt. 7368—9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utczában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 6760—10

Kis szoba, külön bejárattal, a Teréz-köruton, az Andrassy-uthoz közel, azonnal olcsón kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 7380—10

Magányos hölgnél egy elegánsan berendezett külön bejáratu, erkélyes utcazi butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, kiadó. Bövebbet Kerepesi-ut 57, III. em. 7a) szám alatt. 7382—10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetemi helyiségnek, vivótoromnak, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteft-czukorkát. 1537—18

Fehér kutya, dogg-terier, nőtény, jobb feje fekete, „Hix” névre hallgat, elveszett. Megtaláló gazdag jutalmat kap. Czím a kiadóhivatalban. 1589—18

Urasági lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5—6 szobából és hozzátartozó mellék-helyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos” czimen. 2671—18

Számozatlan üveges batár, kétfogatu, tetszés szerint bérbeadó. Czím a kiadóban. 2581—18

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” ugy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg.

A **Francia Divatlap** havonként kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt hasznu rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely könyvivalakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrésze teljesen Párisban készül; minden számanak külön lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színnyomatu képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színnyomatu képeket; minden második számához ingyen adunk egy életmagyságu kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

=====**Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!**=====

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető

az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.